

■ **سرمقاله:** ■ **مقالات رسیده:** / گامی برای امروز، چشمی به سوی فردا ■ **گردهماییهای گذشته:** / سخنرانی جناب آقای دکتر مصطفی معین، وزیر محترم علوم، تحقیقات و فناوری / گزارش دومین سمینار هندسه و توپولوژی / گزارش کنفرانس دویست سالگی آبل / گزارش سالانه همایش ماهانه انجمن ریاضی ایران ■ **گردهماییهای آینده:** / فراخوان پانزدهمین سمینار جبر ایران ■ **معرفی مراکز و زندگینامه ها:** / زندگینامه مرحوم استاد غلامرضا عسجدی ■ **آگهی ها:** ■ **اخبار و نامه‌های رسیده:** / جوایز تصویبی از سوی شورای اجرایی IMC1 / اختصاص یک شماره مجله جبرخطی و کاربردهای آن به بزرگداشت حیدر رجوی ■ **آیین نامه ها:** ■ **خلاصه مصوبات شورای اجرایی:** ■ **معرفی نشریات:** ■ **گوناگون** / کمیته ملی ریاضیات ایالات متحده / مجلات الکترونیکی / حامیان و اعضای حقوقی انجمن ریاضی ایران / تقویم کنفرانسها و سمینارهای انجمن ریاضی ایران

خبرنامه

انجمن ریاضی ایران

سال ۲۴، شماره ۴، زمستان ۱۳۸۱، شماره مسلسل ۹۴

خبرنامه نشریه خبری انجمن ریاضی ایران است که زیر نظر شورای اجرایی انجمن در پایان هر فصل منتشر می‌شود. نقل مطالب با ذکر مأخذ آزاد است.

صاحب امتیاز: انجمن ریاضی ایران
مدیر مسئول: مهدی بهزاد
سردبیر: مگردیچ تومانیان

هیأت تحریریه: علی بزرگر
مگردیچ تومانیان
محمد خزّمی
رشید زارع‌نهدی
نسرین سلطانهخواه
علیرضا مدقالچی
سیامک یاسمی

حروفچینی: TEX-پارک، دفتر انجمن ریاضی ایران، همکار این شماره: افسانه بختیاری
لبتوگرافی، چاپ، و صحافی:
مؤسسه چاپ و انتشارات دانشگاه امام حسین (ع)
تیراژ: ۳۰۰۰

تهران - خیابان کریم‌خان زند، داخل بوستان ریاضیات، دبیرخانه انجمن ریاضی ایران
صندوق پستی ۱۳۱۴۵-۴۱۸
تلفن و دورنگار: ۸۸۰۷۷۹۵، ۸۸۰۸۸۵۵ و ۸۸۰۷۷۷۵

پست الکترونیک: iranmath@ims.ir
منزلگاه: http://www.ims.ir

عیدتان مبارک

از طرف دست‌اندرکاران انجمن ریاضی ایران عید سعید نوروز و آغاز سال نو را به تمام اعضای جامعه ریاضی ایران شادباش می‌گویم.

امید است که همت، تلاش و خدمات همکاران در انجمن در سالی که گذشت، توانسته باشد رضایت اعضای محترم انجمن را برآورده کرده باشد.

سعی براین بوده است که بیشتر از این در راه اعتلای یکی از سابقه‌ترین انجمنهای علمی کشور، توفیق حاصل شود، تا قسمتی از انتظارات اعضای محترم برآورده گردد، ولی بیشترین تلاش در راه امور بنیادی صورت گرفته است، که بی‌شک شاهد پیامدهای آنها خواهیم بود. با همت و توان رئیس محترم انجمن، بنیه مالی بر پایه‌ای قابل اطمینان استوار شده و وضعی را که قادر به پرداخت هزینه‌های ماهانه انجمن نبودیم پشت سر گذاشته شده است.

بولتن انجمن ریاضی ایران به عنوان یکی از پرسابقه‌ترین و معتبرترین مجله علمی کشور در حال تحول اساسی است، تا جایگاه مناسبی بین مجلات ریاضی بین‌المللی پیدا کند.

دفتر انجمن بسیار فعال شده و در راه تکمیل نواقص مخصوصاً منظم و مرتب کردن بایگانی و تسهیل در روند پاسخگویی به مراجعین می‌کوشد. سمینارهای ماهانه به طور مرتب انجام شده و مقالات ارائه شده با شکلی مناسب منتشر شده است، انتشار همه سخنرانیها در یک مجله در دست اقدام است. فرهنگ و اندیشه، با محتوی مناسب و به طور منظم چاپ و منتشر می‌شود. گزارش ماهانه به طور منظم و حاوی اخبار کوتاه در اختیار اعضا قرار می‌گیرد و بالاخره خبرنامه در حال طراحی جلد ثابت رنگی است که از این پس با ظاهری مناسب و محتوای قابل قبول و در زمان تعیین شده منتشر شود. با این امید که وقتی نشریات انجمن در دسترس همکاران قرار می‌گیرد مورد توجه باشد و به درخواستهای احتمالی و نظرخواهی‌ها پاسخ داده شود. انشاءالله مگردیچ تومانیان

گامی برای امروز، چشمی به سوی

فردا

«انجمن ریاضی ایران را پربارتر سازیم»

مسعود آریین نژاد

arian@mail.znu.ac.ir

۱. خوشبختانه احاد جامعه ریاضی کشور «انجمن ریاضی ایران» را از خود می‌دانند، چه عضو رسمی انجمن باشند، چه نباشند. این امر، نه نکته‌ای بدیهی و «به هر حال» است و نه به سادگی بدست آمده یا می‌آید. سرمایه‌ای است مهم که به قدر سالها کار بی ریا و صمیمانه مسؤولین وقت انجمن، در حد امکانات و نیروهای فعال هر دوره‌ای، بدست آمده است و پشتوانه‌ای است پرارزش و کارساز که فرصت گسترش فعالیتهای انجمن را در نشر و گسترش فرهنگ ریاضی در دل خود دارد. و درست به همین دلیل است که اغلب افراد به‌رغم همه گرفتاری‌ها، هر فراخوانی انجمن را، به نام، برای مشارکت یا همفکری در هر یک از مسائل انجمن یا تقبل وظیفه‌ای در یکی از حجره‌های کاری آن، با روی باز، می‌پذیرند. آنچه می‌ماند تنظیم چارچوب‌های اجرایی و سازمانی مناسبی جهت این «فراخوانی‌های به نام» است. درگیر بودن دامنه هر چه بیشتری از ریاضی‌دانان کشور و بویژه نسل جوان با مسائل ریز و درشت انجمن ریاضی ایران، شانه دادن به تحمل و کشیدن بار عظیمی است، که بر دوش چند تنی اندک، چون امروز، در حد شأن ملت ما به منزل نمی‌رسد.

درگیر بودن دامنه هر چه بیشتری از ریاضی‌دانان کشور و بویژه نسل جوان با مسائل ریز و درشت انجمن ریاضی ایران، شانه دادن به تحمل و کشیدن بار عظیمی است، که بر دوش چند تنی اندک، چون امروز، در حد شأن ملت ما به منزل نمی‌رسد.

۲. اگر فرض بند یک معقول باشد، باید دید که چگونه می‌شود فضا و دامنه کاری انجمن را، و البته با لحاظ تمام احتیاط‌های علمی و اجتماعی مرسوم، طوری توسعه داد که امکان مشارکتی بسیار سزاوارتر از امروز میسر گردد. قصد این مقاله، هم طرح این بحث است و هم، چون مقدمه‌ای برای آغاز گفتگوهایی با این مضمون، ارائه یک پاسخ ممکن به آن.

۳. دیر یا زود تشکیل واحدهای استانی انجمن ریاضی ایران یکی از نیازهای مرحله‌ای رشد انجمن خواهد بود. این واحدها می‌توانند چون

سلول‌های خودکفایی، الگوی عمل ملی انجمن را در دامنه‌ای محدودتر و البته با مزیت ارتباط و نفوذ بومی بیشتری سازماندهی کنند. گستردگی وسعت جغرافیایی کشور و ضعف تسهیلات ارتباطی، امکان ابراز وجود و فرصت ابلاغ پیام را، در حد ضرورت‌ها و نیازهای وسیع ملی، از انجمن گرفته است. نیروهای موجود انجمن نیز انرژی و توانایی اجابت این همه نیاز را ندارند. تشکیل واحدهای استانی انجمن، راهکاری جهت به کمک طلبیدن و سازماندهی نیروهای توانای هر چه بیشتری، در گوشه و کنار سرزمین پهناور ماست تا زمینه‌ای برای پاسخگویی به نیازهای فراوان معطل مانده در این نواحی فراهم شود. علاوه بر آن تشکیل این واحدها محلی را فراهم می‌سازد تا دانشمندان و دانشوران ریاضی در استان‌های وسیعی که دسترسی‌ها و برخوردها مشکل و کم وقوع است گاه به‌گاهی گرد هم آیند و درباره آنچه می‌توان برای ارتقاء درجه علمی محیط خود انجام داد به همفکری بپردازند. در طی سال ۱۳۷۹ و روند تشکیل ستادهای سال جهانی ریاضیات و تأسیس «خانه‌های ریاضیات» به نظر می‌رسید که این «خانه‌ها» بتوانند چارچوبی برای سازماندهی همه نیروهای علاقمند به کار ذوقی و طبیعی ریاضی در استانها باشند. اما رفته‌رفته چند نکته معلوم شد، یکی اینکه ارضای علائق اهل ریاضی دانشگاهی نیاز به سکویی جامع‌تر دارد و در چارچوب‌های قابل تعریف «خانه ریاضیات» نمی‌گنجند. دیگر این که این خانه‌ها، و شاید به همین دلیل اخیر، به تدریج در حوزه جذابیت و فعالیتهای فرهنگیان قرار گرفت، چیزی که چندان هم ناسزاوار نبود. سال جهانی ریاضیات و مجموعه اقدامات ترویجی ریاضیات در آن سال تجربه خوب و گرانقدری بود که ای کاش کارنامه‌ای ملی برای آن عرضه می‌شد، اما آنچه این تجربه را غنی‌تر می‌سازد استمرار ژرف نگرانه‌تر آن است، قصدی که یک طریق اجابتش مطالعه در امکان جایگزینی ستادهای استانی آن سال با نهاد غنی‌تری مانند «واحدهای استانی انجمن ریاضی ایران» است.

سال جهانی ریاضیات و مجموعه اقدامات ترویجی ریاضیات در آن سال تجربه خوب و گرانقدری بود که ای کاش کارنامه‌ای ملی برای آن عرضه می‌شد.

۴. پیداست که در صورت پذیرش و مقبولیت تأسیس این واحدها باید برای سازماندهی و نوع فعالیت‌های ممکن و مطلوب آن هم فکری کرد. قصد اصلی در این برنامه، که همان نیز موجب نیازش است، یکی این است که در ترویج، نشر، تثبیت و عمق بخشیدن به مجموعه فرهنگ و داشته‌های ریاضی با حوصله، وقت و دقت نظر محلی بیشتری عمل شود، چیزی که، در وسعت ملی، انجام آن معمولاً با ظرافت‌های چندانی همراه و مقدور نیست. دیگر اینکه کانونی در همگرایی نیروهای پراکنده

این هم هنری از آرزومندی‌های عاشقانه به علم و کار است که انجام کمال هر خواست پر زحمتی را، می‌تواند به سختی‌های دلپذیری بدل سازد.

۶. یکی از فوریت‌های تکمیل ارکان انجمن ریاضی ایران، تشکیل شاخه دانشجویی برای سازماندهی، تغذیه و هدایت علائق و فعالیت‌های کم سامان علمی - ذوقی دانشجویان ریاضی است. واقعیت این است که به غیر از همه زحمات دلسوزانه‌ای که اساتید ریاضی برای اجابت نیازمندی‌های وسیع و متنوع این حوزه صرف می‌کنند، جای خالی فعالیت‌هایی در حمایت و سایه راهنمایی‌های تجربه اندوخته نهادی ملی چون انجمن ریاضی ایران بسیار محسوس است. پیشنهاد می‌کنم انجمن در اسرع وقت نسبت به تشکیل کمیته‌ای خاص، برای فکر و طرح به مسائل این حوزه، اقدام کند. انجمن باید ارتباطی مستقیم و مستمر با دانشجویان ریاضی را از طریق انتشار یک خبرنامه دانشجویی و مجله دانشجویی سامان دهد. برگزاری مسابقات دانشجویی کشور و کنفرانس‌های سالانه دانشجویی، که هم اکنون هم موجود و فعال هستند، طبیعتاً بخش‌هایی از حوزه کاری این شاخه خواهند بود، به علاوه زمینه‌های فراوان دیگری که باید، به هنگام تمرکز و مواجهه مستقیم، مورد اکتشاف و اجابت قرار گیرند.

یکی از فوریت‌های تکمیل ارکان انجمن ریاضی ایران، تشکیل شاخه دانشجویی برای سازماندهی، تغذیه و هدایت علائق و فعالیت‌های کم سامان علمی - ذوقی دانشجویان ریاضی است.

۷. هر چند نکته مورد نظر این بند ذیلی از بحث اخیر است اما مستقلاً هم سزاوار توجه جداگانه‌ای است تا حق مطلب ادا شود. به تجربه و شناخت نگارنده، در میان نشریات دانشجویی یکی دو دهه اخیر دو نشریه گام‌های خود را بسیار حساب شده برداشتند و آثاری ماندگار بر جای گذاشتند، از این رو حق است تا در بازبایی و ثبت خرد تاریخ‌های تأثیرگذار ریاضی کشور، در دهه‌های اخیر، قدر آنها شناخته شود. یکی از این دو مجله «جنگ ریاضی دانشجوی» است که ۹ شماره از آن در طی سال‌های ۶۷ تا ۷۵ به همت دانشجویان دوره‌های تحصیلات تکمیلی گروه ریاضی دانشگاه تهران منتشر گردید. دیگری «مجله ریاضی»، نشریه، همچنان حسی و حاضر، دانشجویان دانشکده علوم ریاضی دانشگاه صنعتی شریف است. این مجله درست به قریه «جنگ» معمولاً به همت دانشجویان دوره کارشناسی این دانشکده منتشر می‌گردد و از سال ۶۸ تا به حال هفت شماره از آن منتشر گردیده است. این دو نشریه و بویژه «جنگ ریاضی دانشجوی» به دلیل دامنه خطاب زبانی وسیعتر

بسیاری فراهم شود که به دلیل بُعد راه، امکان بهره‌مندی مؤثر و سزاوار از همه توانایی‌های فراوان آنها با مدیریت از راه دور میسر نیست. به یادمان باشد که مدیریت‌های پویا و خلاق امروزی، در همه بخش‌های دولتی و غیردولتی، توزیع مسؤلیت‌ها و اختیارات را به عنوان یکی از چاره‌اندیشی‌های راهبردی برای توسعه، پیشرفت و شکوفایی می‌شناسند. این فرآیند در واقع راهکاری در تشخیص و عمل به مسؤلیت‌های بیشتر منطقه‌ای و شکوفایی خلاقیت‌های متناسب با این نیازهاست. انجمن می‌تواند تشکیل چنین واحدهایی را از استان‌های بزرگی که چندین دانشگاه و مرکز آموزش عالی فعال دارند آغاز و تجربه کند. تعیین یک دبیر و شورای اجرایی، تأسیس یک خبرنامه استانی و ترتیب سخنرانی‌های ماهانه تخصصی و ترویجی در دانشگاه‌ها و مدارس و برگزاری مسابقات و جوایز علمی منطقه‌ای و مانند آن، قاعدتاً از ردیف فعالیت‌های مورد انتظار خواهند بود. جستجوی جا و مکانی مستقل، یافتن باریکه راه اعتباراتی خرد، تدارک امکانات دفتری و به کارگیری نیروهای فراوان پاره‌وقت و علاقمند دانشجویی و مانند آن اجزاء در سرهای پیش رو هستند. اما بیم نباید داشت، این هم هنری از آرزومندی‌های عاشقانه به علم و کار است که انجام کمال هر خواست پر زحمتی را، می‌تواند به سختی‌های دلپذیری بدل سازد و این، اگر باور شود، که در کار و هنر ما هم این حدیث لطیف، جاری و ساری است، دور نیست تا به دلگرمی و پشتوانه آن، سنگ‌های قابل اتکایی برای جبهه ریاضی کشور در همه سوی این سامان بر پا شوند.

به یادمان باشد که مدیریت‌های پویا و خلاق امروزی، در همه بخش‌های دولتی و غیردولتی، توزیع مسؤلیت‌ها و اختیارات را به عنوان یکی از چاره‌اندیشی‌های راهبردی برای توسعه، پیشرفت و شکوفایی می‌شناسند.

۵. چنانچه پیشنهاد دو بند قبل قابل مطالعه باشد، یک راه طبیعی ارتباط این شاخسارها تپیدن قلبی واحد در مجموعه این اندام برای معنی دارسازی زیست یکدست و حیات همگن همه اجزاء آن است. این مسؤلیت تازه‌ای است که باید برعهده نهاد جدیدی با نام «شورای عالی انجمن» گذارده شود. این شورا متشکل خواهد بود از نمایندگان واحدهای استانی، به تعدادی نسبت به جمعیت علمی استان. این شورا هر شش ماه یکبار در یکی از استانها تشکیل جلسه می‌دهد و درباره مسائل کلان استانی، ملی و فراملی ریاضیات کشور به گفت و شنود و اخذ تصمیم‌های راهبردی می‌پردازد. رئیس و شورای اجرایی مرکزی انجمن برای نظارت نزدیک بر فعالیت‌های اجرایی واحد مرکزی و پیگیری متمرکز امور محوری انجمن و هم اجرای ایده‌ها و تصمیم‌های شورای عالی انجمن، از طرف همین شورا برای یک دوره دو ساله انتخاب می‌شوند.

نوعی ژورنالیسم علمی مثبت و شاداب داشته باشد، مانند قدری از آنچه در مجلاتی مانند «Science» و «American Scientific» می‌آید. شاید برخی گمان کنند «فرهنگ و اندیشه ریاضی» با دورنمای الگویی چون مجله «Monthly» می‌تواند پاسخ توأمانی برای بسیاری از نیازها باشد، اما در چنین قیاسی، چگونه می‌توان پشتوانه‌های غنی علمی‌ای که پیشینه بیش از یکصد سال انتشار این مجله را در خود دارند و طبیعتاً حاصل تاریخی نیازها، انتظارات و تواناییهای علمی متفاوتی هم در محیط هستند، در تناسب آوریم. ما بهتر است سبکی مقتضی شرایط واقع بینانه خود، از منظر سطح علمی و نوع خواسته‌های بومی، در ذیل نگاهی به آینده، در پیش گیریم. در هر حال، مجله «فرهنگ و اندیشه ریاضی» رافع، نیاز به وجود، یک مجله ویژه دانشجویی نیست و بهتر هم این است که مسیر خود را، به مرور، همسو با نیازهای مخاطبین حرفه‌ای و متخصص هدایت کند و پاسخ به نیاز دانشجویان را به عهده مجله ریاضی ویژه دانشجویی انجمن بگذارد.

این‌ها، نمونه‌هایی از مسئله‌های ما است که در بازبینی تدریجی همه چیز در سیاست‌گذاری‌های مربوط به ریاضیات در کشور باید در حد مناسبی مورد توجه قرار گیرند.

به حاشیه بحث آمده‌ایم، اضافه می‌کنم که در مقدمه چنین سیاست‌گذاری‌هایی، یکی از وظایف میان مرحله‌ای یقیناً شرح و تحلیل دقیق پستی‌ها و بلندی‌های صحنه است، وظیفه‌ای که ادای محق آن حوصله فراخی می‌خواهد. یک حرف پراکنده دیگر اینکه، در ترمیم این نقص، ترجمه رضایتبخش بخش‌هایی از حجم عظیم مطالب ذوقی و توصیفی دنیای پویای ریاضیات رایج امروز یک راهبرد اصولی مسکوت مانده است که جز از طریق یک سازماندهی گسترده، فعال و مستمر در دسترس نیست.

ترجمه رضایتبخش بخش‌هایی از حجم عظیم مطالب ذوقی و توصیفی دنیای پویای ریاضیات رایج امروز یک راهبرد اصولی مسکوت مانده است که جز از طریق یک سازماندهی گسترده، فعال و مستمر در دسترس نیست.

بدون تردید یکی از ضروریات مبرم ما در تدارک و تأمین نیازهای آموزشی، تشویق به درک و جستجوی این نوع از ریاضیات در کلیت آن است. تدارک همه این آرزوها با تماس صمیمانه و نزدیک با اساتید جوان و هم با متن دانشجویان علاقمند و توانای دوره‌های تکمیلی شدنی است. بویژه که جوان‌ترها اغلب فرصت، انرژی و جان‌مایه‌های این‌ها را گذشت بیشتری در وجود خود دارند.

خود در تناسب با عموم دانشجویان، بخش ناچیزی از خلاءهای وسیع مطالب ذوقی، ترویجی و توصیفی ریاضی را در محیط‌های آموزشی دانشگاهی پر می‌کند. و یادمان باشد که در ریاضیات هم «ذوق و هنر» عرصه همه کارهای بالنده و شکوفا در تمام رده‌های تخصصی تا ترویجی است. و ما اگر در تعمیق آموزش ریاضیات خلاق یکی از مقصدهای فراموش ناپذیرمان بسط و نشر «ذوق‌ها» و «طبع‌ها» نباشد در کار و آموزش خود جز به تکلیف‌های اداری بی روح عمل نکرده‌ایم.

و یادمان باشد که در ریاضیات هم «ذوق و هنر» عرصه همه کارهای بالنده و شکوفا در تمام رده‌های تخصصی تا ترویجی است.

متأسفانه انتشار «جنگ» با بروز مشکلات مالی و هم پراکندگی مؤسسين آن متوقف شد. «مجله ریاضی» هم طبق عرف شکل گرفته خود دین تجربه اندوخته شریفی شده است برعهده هر نسلی از دانشجویان شریف دوره کارشناسی دانشگاه شریف، و با تناوب انتشاری یکی دو ساله، برای هر شماره. سنتی که امیدوارم سرپرستی اجرای همانند آن را، اساتید دلسوز، در همه دانشگاه‌ها، در وقت بایسته و شأن آبرومندی با افتخار عهده گیرند و از نتیجه بخشی تجربه آموزشی آن مطمئن باشند. به تجربه می‌بینم دانشجویان علاقمند در دانشگاه‌های متعددی این هم زبان‌های اندک را علاقمندانه دست به دست می‌گردانند و این یعنی به دنبال نوعی از مطالب توصیفی، یا تخصصی متوسط اما متنوع و به روز در ریاضی هستند که در این مجلات یافت می‌شوند و عرصه فرهنگ و دارایی‌های ریاضی ما، متأسفانه، از این بابت خیلی فقیر است، آن هم در حالی که این ضعف و تا این حد، به هیچ وجه ناشی از ناتوانی کارگزاران صحنه ریاضیات نیست. در هر حال، دلیل عمده این نارسایی دو چیز است، یکی، و اصلی‌تر، موضوعیت نداشتن و بی‌اعتنایی عمومی و مزمن ما به این نوع نیازهاست، به دلایلی عدیده، که یکی از مهمترین آنها، و متأسفانه، فقدان یا ضعف شدید امتیازهای متناسب شغلی و حرفه‌ای ناشی از آن‌هاست و دیگری، و حاشیه‌ای تر، اما، نه کم اثر، سازماندهی نامناسب و توجیه نکردن نیروهای متفرق ریاضی در کشور برای توجه و رفع تدریجی این کمبودهاست. بد نیست اضافه شود، مجله «فرهنگ و اندیشه ریاضی» نشریه‌ای ترویجی از انتشارات انجمن است. اما، سازوکار کندی دارد، با دانشجویان ارتباط ضعیفی دارد، قصد دارد پاسخگوی دامنه وسیعی از خوانندگان، در چندین سطح و درجه باشد و هم اینکه مقید به الزاماتی است تا هم در ردیف مجلات با اعتبار رسمی علمی - ترویجی باقی بماند و هم در حد استانداردهای حداقلی در شأن تنها نشریه علمی - ترویجی انجمن باشد. همه این‌ها امکان اعطاف و چالاکی لازم را برای ارتباطی متناسب با زبان، دانش و انتظار دانشجویان از وی سلب می‌کند، ارتباطی که گاهی ممکن است نیاز به

تشویق اعضاء به همکاری معتقدانه‌تر در این وادی، برای کمک به جبران بخشی از کمبودهای وسیع موجود، راه‌حلی در ایجاد پویایی و نشاط بیشتر در فعالیتهای انجمن است. بی‌تردید «علاقه و نیاز» سرزمین‌های پهناتری در ابراز و ارضاء وجود است اما انجمن اغلب نگران و مُردد از صدق و صحت ادعاهایی است که ممکن است هوس این همراهی‌های گران را داشته باشند اما نفس انجام آن را ندارند. این یکی از دلایل احتیاط‌های انجمن در گسترش کارهاست و بی‌راه هم نیست. من اما، گواهی می‌دهم که، همراه با گشوده‌تر شدن فضای همدلی‌ها و نقد هوشیارانه مسائل، ظهور عواملی دلگرمی بخش و اعلا، دروقف و ایثار، عرصه این علم را نیز در خواهد نورد. همه وارستگان عزیز ریاضی می‌دانند که کو و کجاست قیمت همه آن فداکاری‌ها و خدمات شگرفی که هر یک برای علم کشور می‌کنند، پس چه باک اگر منت آن اندک ناچیز هم از گرده دل‌ها پاک شود. ما اصولاً چاره‌ای در گزینش این مسیر در نیل به آرزوهایمان نداریم.

همه وارستگان عزیز ریاضی می‌دانند که کو و کجاست قیمت همه آن فداکاری‌ها و خدمات شگرفی که هر یک برای علم کشور می‌کنند، پس چه باک اگر منت آن اندک ناچیز هم از گرده دل‌ها پاک شود. ما اصولاً چاره‌ای در گزینش این مسیر در نیل به آرزوهایمان نداریم.

ردیف کاری عقب مانده دیگر تسریع در تکمیل و راه‌اندازی منزلگاه شبکه وب آبرومندی برای انجمن است. می‌دانم که تخصص‌ها و علائق غفلت شده‌ای در گوشه و کنار قوم ریاضی هستند که انرژی و روحیه آنها براحتی می‌تواند خرج تأسیس یک کمیته تخصصی برای به‌عهده‌گیری سرپرستی طراحی و اجرای این کار در حد خوبی شود و من نمی‌دانم چرا انجمن در اعلام نیاز خود به اهل خانه، و به نام، آنقدر تردید و درنگ دارد.

توسعه جمعیت کمیته‌ها و شوراهای متنوع موجود انجمن هم، مانند هیأت تحریریه سه، چهار نشریه فعلی انجمن، حتی تا حد افزایش دو سه نفر در هر یک، جمع بیشتری از علاقمندان منتظر صدا شدن را درگیر مستقیم مسائل انجمن می‌سازد، و من انجام آن را به شورای اجرایی انجمن توصیه می‌کنم. این فراز را هم فرصتی می‌دانم تا هر چند با تأخیر، اما با اطمینان، تولد و موفقیت نشریه جدید انجمن، «گزارش» را تبریک بگویم. گزارش، یادگار و ثمره‌ای از عشق و علاقه «عزیز خانچی» برای جبران یکی از ضعف‌ها و کمبودهای انجمن، در تأمین و حفظ حداقلی از یک ارتباط پیوسته و سریع خبری با اعضاء، بود که به سرعت هم معنی دار و موجه شد و اکنون، پس از انتشار ده‌دوازده شماره، جایی متمایز و متفاوت از «خبرنامه» برای خود دارد و خواهد داشت. حد مطلوب فعلی انتشار منظم و ماهانه «گزارش» و انتشار منظم و فصلی

به مسیر اصلی بحث بازگردیم، خوشبختانه اکثر نیروهای پرتجربه‌ای که دست به انتشار این دو نشریه زدند هم اکنون از اساتید جوان و پرنگیزه دانشگاهها هستند و همان علائق خالص قدیم همچنان آنها را بی‌تاب تداوم تجربیات ارزنده گذشته نگاه داشته است و اگر انجمن تنها زحمت دعوت از این جمع را برای تأسیس و انتشار یک نشریه دانشجویی به خود دهد مابقی راه به همت عالی آنها به سادگی پیموده خواهد شد و به سرعت انجمن صاحب یک نشریه آبرومند و پرخواست دانشجویی خواهد شد. یک نکته باقی می‌ماند و آن این است، به دلیل اینکه انتشار نشریه شاید مهمترین اقدام شاخه دانشجویی انجمن بویژه در اوایل راه باشد سزاوار است کمیته مؤسس شاخه دانشجویی و نشریه دانشجویی اعضاء مشترک زیادی داشته باشند.

۸. به سهم اعتقاد و رأی خود مایلیم تصریح کنم که مطلوب نیست انجمن بخواهد همه فعالیتهای ریاضی متنوعی که در کشور انجام می‌گیرد در لوی نام انجمن باشد و حتی فکر می‌کنم که انجمن ریاضی ایران باید از نهادها و خرده تشکلهای مستقل ریاضی کشور حمایت کند و این از جمله می‌تواند با ارائه تجربیات و احیاناً امکاناتی برای توسعه کار ریاضی و به طور مثال تقویت نشریات ریاضی مستقل دانشگاهی و سازمانی باشد. انعکاس خبر انجام این فعالیتهای، انتشار فهرست مندرجات این نشریات و ارائه پشتیبانی توزیع کشوری برخی از آنها گام‌هایی مؤثر در این راه است. من از جمله پیشنهاد می‌کنم درست به مانند روش انجمن فیزیک، انجمن ریاضی هم در تنظیم مناسباتی، نسبت به توزیع مجله «نشر ریاضی» چاپ مرکز نشر دانشگاهی که یک واحد مستقل و نسبتاً قدیمی ریاضی است برای اعضاء خود اقدام کند. این گونه اقدام‌ها هم در تقویت بیشتر فضای تفاهم در محیط‌های ریاضی کشور گام مهمی است و هم در تقویت این گرایشات مستقل ریاضی. و چقدر خوب و ارزنده است که همه می‌دانیم از میوه‌های باغ به بار نشسته ریاضیات کشور همه نصیبی خواهیم برد.

چقدر خوب و ارزنده است که همه می‌دانیم از میوه‌های باغ به بار نشسته ریاضیات کشور همه نصیبی خواهیم برد.

بی‌تردید «علاقه و نیاز» سرزمین‌های پهناتری در ابراز و ارضاء وجود است

۹. چند ردیف از فعالیتهای انجمن نیازمند توجه خاص‌تری هستند تا کندی حرکت و رشد آنها در حد و اندازه‌های نیاز امروز ما با سرعت ترمیم شوند. از جمله این بخش‌ها بخش انتشارات انجمن است. انتشار منابع و مراجع علمی در سطوح مختلف یکی از ردیف‌های کاری کم پرداخته شده انجمن است. نیاز به تألیف و ترجمه برای انتشار و هم

رسم پسندیده را، انجمن ریاضی ایران، نیز می‌تواند برای مثلاً ۱۵ سال عضویت به کار بندد. نیز شاید این رسم بتواند، در عین حال، فتح باب سنت هر ساله و حسنه‌ای باشد در تقدیر از زحمات همه کسانی که به هر شکلی، چه علمی و چه سازمانی، انجمن را، در طول سال، یاری می‌رسانند. مراسم شاد موجهی با نام «جشن ریاضیات کشور» (کلمه شیرین با مسامی از لفظ کلام همیشه نغمه دگر به‌زاد) و احیاناً در ضمن کنفرانس‌های سالانه، می‌تواند موسم نسیم این شکرگزاری‌ها و شادابی‌های نعمت‌افزا گردد.

۱۱. پیشنهاد می‌کنم انجمن همه یا برخی از نشریات خود را به اغلب مراکز علمی، فرهنگی و تحقیقاتی کشور، مدیران ارشد دانشگاه‌ها و وزارت علوم ارسال دارد و بویژه در ارسال نسخه‌ای از هر یک از نشریات به همه گروه‌ها و دانشکده‌های ریاضی در تمام مراکز آموزش عالی، در هر گوشه و کناری، دولتی یا غیردولتی، غفلت نشود، مستقل از این که در آن مراکز کسی عضو انجمن هست یا نه. نشریات انجمن هم بیکه‌های خیر و آراء ما هستند و هم سفیر عمل و گواه وجود و حضور یک جامعه بزرگ علمی در نقش‌های بایسته‌اش. این نوع اقدامات تأثیر عمل و بُرد سخن ملی انجمن و هم اهل ریاضی را دوچندان می‌کند.

قدر آورده شور هر عشقی با خداوند است و این
خود می‌دانند که چیست.

نکته کوچک دیگری به نظرم می‌رسد که ذکر آن بی‌مناسبت نیست. انجمن، نمایندگانی در دانشگاه‌ها دارد، اما این عزیزان معمولاً تحرک فعال و مبلغانه‌ای در جذب افراد به انجمن ندارند، بویژه در ارتباط با دانشجویان. از طرف دیگر، کوتاهی بسیاری از ما (دانشجو یا هیأت علمی)، در عضویت یا تجدید عضویت‌ها، اغلب یا ناشی از نرسیدن هیچ پیامی از انجمن است در معرفی و دعوت، یا ناشی از کمی وقت و هم کم حوصلگی در انجام ترتیباتی که برای عضو شدن لازم است. این در حالی است که باید برای همه بگوئیم عضویت‌ها بیشتر از آنچه ارزشی در حمایت مالی اعضاء از انجمن داشته باشد، ارزشهای معنوی گرانقدری در حمایت و اتکاء به جمع هر چه پرتعدادتری از فرهیختگان دارد. یک سند اعتبار همین جمع کردن این جمعیت مُفخر است، در لَوای چند آرمان علمی ملی. از طرف دیگر انجمن ریاضی ایران متأسفانه خیلی کم به معرفی و تبلیغ مستقیم و زنده آراء اصولی خود در محیط‌های آشنا و هم کمتر آشنا می‌پردازد و حتماً باید به طریقی جریان این ضعف را وجهه همت سازد، اما در حد این کلام فکر می‌کنم چنانچه شاخه دانشجویی انجمن راه‌اندازی شود این امید هست که بتوان از میان دانشجویان ریاضی دوست پیک‌های پی‌جوی پراگیزه‌ای یافت تا با انرژی و روحیه پرنشاط خود برخی سازوکارهای سازمانی را در تبلیغات و از جمله عضویت‌ها ساده‌تر سازند.

«خبرنامه» است. این یکی از شیوه‌هایی است که می‌تواند پویایی کوران یک گفتگوی شاداب فکری و علمی هوشیارانه را در دل انجمن سامان دهد. اگر هر یک از ما، اعضاء انجمن، لااقل یک مطلب در سال، از این همه مسئله و نکته و نظر و تجربه و ایراد و نقد در موضوع یا به شکلی مربوط به ریاضی، برای انعکاس در نشریات انجمن ارسال داریم، انبوهی از حرف و حدیث شنیدنی در میان خواهد بود و بخشی از هوشیاری‌های ملی، همیشه، اطلاع و تفاهم بر سر آنهاست. در هر حال، انجمن می‌تواند مطمئن باشد که به امید خدا «گزارش» ماندنی است و می‌توان، آرام آرام، برای آن در فکر تشکیل هیأت تحریریه‌ای متناسب با شأن عمل آن برای سرعت در انتشار بود.

شاید به امید خدا در آینده‌ای نزدیک، فرصتی در طرح دیدگاه‌هایی درباره مطالب انتشار یافته در دفتر «گزیده‌ای از طرح کلان بررسی مسائل ریاضیات کشور» فراهم آید (از انتشارات انجمن، زمستان ۸۰). از جمله آنها، نگاهی است که انتشار این دفتر را سرفصلی از آغاز دوره‌ای نو در روند پیشرفت و توسعه ریاضیات کشور تفسیر می‌کند، به تفصیلی موكول به آینده. اما شأن این سخن همین جاست، به فال نیک انتشار مفاهیم و مواد غنی این دفتر و بویژه ارائه دستاوردهایی از طرح عام مدخل‌های تازه‌ای در ریاضیات کشور، یک توصیه مؤکد به شورای اجرایی انجمن. تأسیس کمیته‌هایی برای تمام مدخل‌های طرح شده در این دفتر است. این کمیته‌ها می‌توانند مقدمات فکری و تدارکاتی کارهای ارزشمند آینده را در عناوین و زیر بحث‌های مربوطه فراهم سازند و عده‌ای از علاقمندان مسائل ریاضیات کشور را عملاً درگیر و مسؤول منزلی از این همه منزل بی‌متولی کنند. بعلاوه این در عین حال دعوتی هم به این معنی است که انجام هر خدمتی را نباید به تأمین اعتبارات و پشتیبانی‌های دولتی موكول کرد. در اطراف ما بسیارند کسانی که عاشقانه و معتقدانه کارهای ذیقیمت و بزرگی انجام دادند و لحظه‌ای را هم در انجام وظیفه‌ای که به آن رسیده بودند در انتظار تأمین اعتبارات و «طرح مَصوب» هدر ندادند. راه عزیزان و بزرگانی چون غلامحسین مصاحب، ابوالقاسم قربانی و پرویز شهریاری و مانند آنها باز هم الگوی عمل دلسوختگان دیگری در پیشبرد چرخ‌های کاروان کم تحرک علم در چنبره تنگ و به هر حال «همین که هست» ما خواهد بود. قدر آورده شور هر عشقی با خداوند است و این خود می‌دانند که چیست.

در اطراف ما بسیارند کسانی که عاشقانه و معتقدانه کارهای ذیقیمت و بزرگی انجام دادند و لحظه‌ای را هم در انجام وظیفه‌ای که به آن رسیده بودند در انتظار تأمین اعتبارات و «طرح مَصوب» هدر ندادند.

۱۰. «انجمن ریاضی آمریکا (MAA)» هر ساله، در یکی از جشن‌های سالانه‌اش، از اعضایی که ۲۵ سال، با عضویت خود، اهداف علمی این انجمن را حمایت کرده‌اند، با تقدیم یک لوح افتخار، تقدیر می‌کند. این

جامعه ریاضی برای تصمیم، نیازمند تشخیص مسئله‌ها و دارائی‌های خود است، چیزی چون رازهایی قفل شده در پستوی دانش، تجربه و انتظارات هر یک از ما، که اگر به سفره جمع درآیند، جورچین نقشه گنج ما را حتماً کامل‌تر و قابل فهم‌تر خواهند ساخت.

ما، هم نیازمند گفتگوهایی وسیع و مستند در مسائل امروز و دیروز و فردای خود هستیم و هم، محتاج همگرایی و مشارکتی فعال و خلاق در اهدافی متعالی و جمعی که انجمن، به شرط و به همت مشارکت مسؤولانه یکایک ما، می‌تواند یکی از کانون‌های تبلور آن باشد. حال با نگاهی از این سمت و سوست که استدعای من از هر یک از پیشکسوتان جامعه ریاضی کشور که بسیاری از آنها هم، دور و نزدیک، سر و سری پدزانه با انجمن خود دارند این است، اندکی بیشتر از وقت خود را، در فراغ خاطر آسایش از مسائل علمی شخصی، خرج خانواده ریاضی خود کنند و محوری شوند در دعوتی فراگیرتر به دوستی و همکاری و کار و هنری جمعی و ملی. ما خیلی کمتر از آنچه که داریم روکرده‌ایم. همه دنیای ریاضیات در جهان امروز، و هم همه آنچه باید، از برای کار عاقبت اندیشانه ما، «دروس موظفی»، «طرح پژوهشی مصوب» و چاپ «مقاله» نیست. ریاضی دهها بال دارد و پرواز این قوی رؤیایی جز در قوت همه اندام ظریف و زیبای آن و هم شادابی همه پر و بال رنگین کمانش در آسمان آبی این سرزمین دیرینه میسر نیست. باروری این درخت، خوابی است که جز به خیش رؤیای همت جمعی و فردی همه ما صورت واقعی نمی‌گیرد. پس، چه شیرین و مغرورانه است، اگر، دست نیاز صمیمانه‌ای به سوی هم دراز کنیم.

باروری این درخت، خوابی است که جز به خیش رؤیای همت جمعی و فردی همه ما صورت واقعی نمی‌گیرد. پس، چه شیرین و مغرورانه است، اگر، دست نیاز صمیمانه‌ای به سوی هم دراز کنیم.

خوب است شورای اجرایی انجمن، گاه به گاهی، پیک‌های با حوصله‌ای را راهی این سوی و آن سوی کند تا با فرصتی، به تانی و بی تعجیل، در هر جمع کوچک و بزرگی حاضر شوند، به کشف و شناخت نیروها و داشته‌ها بپردازند و هم با گفتگو و شرح و بسط مواضع و انتظارات، دعوت صالح خود را ابلاغ کنند. این بخشی از ادای دین ماست، خشتی برای امروز، کشتی برای فردا، گامی برای امروز، چشمی به سوی فردا.

پس آیا در عصری که فردیت‌ها، از این زاویه، در دل وسیع و ناگزیر وابستگی‌ها و التزام‌های پیچیده دانش و جوامع امروزی محو می‌شوند و پهلوان‌ها و همه چیزدان‌ها به آسمانهای تاریخ ره سپرده‌اند و به هزار دلیل و نشانه، همه ابعاد روحی و ذوقی آدمی را چارچوب‌های رسمی و اداری و موظفی ارضا نمی‌کنند، هر یک از ما می‌توانیم برگ سبزی به سهم خود برای ساخت آشیانه‌ای علمی و مقاوم، به عشق و آرزو، فراهم آوریم؟

۱۲. آخرین کلام این سخن طویل با اعتذار از خوانندگان پرحوصله و بخشنده آن بحث در ضرورت تفاهم همه ما بر تفسیر نکته ساده‌ای است. دانش در دنیای امروز کارکرد و پوشی جمعی و مدنی دارد. رشد مؤثر و نشر آن هم جز به انکاء قوام و قدرت نهادهایی ملی چون دانشگاهها و پژوهشگاهها و یا نهادهایی مدنی چون کانون‌های ترویج و نشر و انجمن‌های علمی مستقل ممکن نیست. پس آیا در عصری که فردیت‌ها، از این زاویه، در دل وسیع و ناگزیر وابستگی‌ها و التزام‌های پیچیده دانش و جوامع امروزی محو می‌شوند و پهلوان‌ها و همه چیزدان‌ها به آسمانهای تاریخ ره سپرده‌اند و به هزار دلیل و نشانه، همه ابعاد روحی و ذوقی آدمی را چارچوب‌های رسمی و اداری و موظفی ارضا نمی‌کنند، هر یک از ما می‌توانیم برگ سبزی به سهم خود برای ساخت آشیانه‌ای علمی و مقاوم، به عشق و آرزو، فراهم آوریم؟ درخت پای گرفته و ریشه دار، علمی، در یک خاک، سایه بان آشیانه پرمأوی است که پناه مستدام آن نسل‌های ملتی را از پی هم در تندباد حوادث امین و محفوظ نگاه می‌دارد. بسیاری ریاضی دانان برجسته پیشکسوت یا جوانی در میان ما که غرور و وارستگی گوشه عزلت تحقیقات پراج خویش را به بهای مشارکت در قیل و قال همراهی یک سفر جمعی هدر نمی‌دهند و حق هم دارند، هر کسی بر راه و طریق خویش است و ما هم، البته، به نهایت، قدر همه همت‌ها را، چه فرادا و چه جماعت، می‌دانیم، و می‌دانیم که اثر و آثار درک و تفسیر و آموزش و هنر هر معلم و استادی، هر چند در کنار، نمره‌ای بر سر جمع معدل ما خواهد افزود. اما آیا می‌توانیم از همه نسل‌های پیر و جوان ریاضی کشور بخواهیم، قدر بیشتری، از اوقات شریف خود را خرج هر تلاش جمعی بی‌پیرایه‌ای و هم صرف هر گفت و شنود خالصانه‌ای در مهندسی و طراحی عمارت علمی جامعه ما با هزاران هزار زاویه و نکته و ماجرای خوب دیده نشده کنند، صدای جمع رساتر و اصیل‌تر از فریاد افراد است و این نماز، جماعتش ثوابی دیگر هم دارد. جامعه ریاضی برای تصمیم، نیازمند تشخیص مسئله‌ها و دارائی‌های خود است، چیزی چون رازهایی قفل شده در پستوی دانش، تجربه و انتظارات هر یک از ما، که اگر به سفره جمع درآیند، جورچین نقشه گنج ما را حتماً کامل‌تر و قابل فهم‌تر خواهند ساخت.

گرد هماییهای گذشته

سخنرانی جناب آقای دکتر مصطفی معین
وزیر محترم علوم، تحقیقات و فناوریدر چهارمین نشست انجمنهای علمی کشور - دانشگاه
تهران (۱۳۸۱/۱۰/۲۶)

میلاد خجسته امام دانش و فرهنگ حضرت رضا (ع) را صمیمانه تبریک می‌گویم و اجتماع اعضای فعال خانواده انجمنهای علمی کشور را در این روز فرخنده به فال نیک می‌گیرم و امیدوارم که این نشست آثار و نتایج ارزنده و ماندگاری را برای جامعه ما به همراه داشته باشد.

امروزه که در عصر پرشتاب اطلاعات و ارتباطات هستیم، مهمترین عامل و شاخص زندگی جوامع و پیشرفت کشورها «توسعه علمی» آنهاست، و البته ملاکها و شاخصهای روشنی برای سنجش پیشرفت و توسعه علمی وجود دارد که از جمله می‌توان به:

- میزان حضور و مشارکت در تولید دانش و فرهنگ جهانی

- وجود نهادهای مناسب آموزشی و پژوهشی

- گسترش کمی و کیفی نیروی تخصصی و توسعه انسانی

- حجم سرمایه‌گذاری مادی و معنوی در آموزش و پژوهش اشاره کرد. کشور ما به خاطر غنای فرهنگی و تمدنی، استعداد انسانی و جوانی جمعیت، از یک موقعیت راهبردی برخوردار است و به همین دلیل هم در عرصه آموزش عالی با چالشهای مهمی روبه‌رو است.

بنابراین من در سخنانم در این زمان محدود به موضوع «تعامل انجمن‌های علمی با آموزش عالی، و سیاستهای وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برای تقویت انجمنهای علمی» خواهم پرداخت.

من اول به برخی از چالشهای مهمی که آموزش عالی ایران با آن روبه‌روست اشاره می‌کنم و سپس به نقش انجمنهای علمی در ارتباط با این چالشها می‌پردازم.

از جمله چالشهای آموزش عالی:

۱- حفظ موازنه کمیت و کیفیت با توجه به گسترش سریع دانشگاهها و ظرفیتهای دانشجویی و افزایش روزافزون تقاضای اجتماعی (افزایش هزینه درصدی تعداد دانشجویان، پوشش ۲۲ درصدی آموزش عالی و تداوم تقاضایی اجتماعی تا سال ۱۴۰۰ هـ. ش)

۲- تأثیرپذیری تمامی شئون فردی و اجتماعی از تحولات پرشتاب علم و فناوری در دنیای جدید و ضرورت ارتقای سطوح عمومی به آموزش عالی (همگانی شدن آموزش عالی)

۳- ضرورت تناسب بیشتر آموزشها و پژوهشهای دانشگاهی با نیازهای جدید جامعه (آموزشی، پژوهشی، کاربردی، رشته‌های جدید و میان رشته‌ای ها،...)

جناب آقای دکتر مصطفی معین، وزیر محترم علوم تحقیقات و فناوری

۴- مسئله التزام اجتماعی دانشگاه به عنوان نهاد واسط و پیوند دهنده دولت و جامعه، و ایفای نقش پیشاهنگ دانشگاه در جهت شکوفایی استعدادهای انسانی و بهره‌برداری از منابع طبیعی و سرمایه‌ای.

۵- ضرورت تولید منابع انسانی به عنوان اساس توسعه پایدار و همه جانبه (استحضار دارید که رتبه ایران از نظر توسعه انسانی ۹۷ و سهم منابع انسانی از ثروت ملی ما فقط ۳۴ درصد است در صورتی که سهم منابع انسانی از ثروت جهانی ۶۴ درصد می‌باشد).

۶- مسئله ارتباطات و جهانی شدن و پیامدهای اجتماعی، اقتصادی، علمی و فرهنگی آن

۷- ضرورت گسترش و تنوع بخشی به ارتباطات بین‌المللی و همکاریهای علمی و فناوری جهت حفظ بالندگی و نشاط در محیطهای علمی و پژوهشی است حال ببینیم انجمنهای علمی در این میان چه نقشی دارند؟

نقش انجمنهای علمی به عنوان نهادهای مدنی خودانگیخته و آزاد و در عین حال مسؤول در جهت پاسخگویی به این چالشها می‌تواند بسیار تأثیرگذار باشد، از جمله این نقشها:

۱- کمک به ارتقای کیفیت آموزشی و پژوهشی دانشگاهی از طریق مشارکت در بازنگری مستمر برنامه‌های آموزشی و پژوهشی دانشگاهها و مشارکت و همکاری در نظام ارزیابی و نظارت و اعتبار سنجش و مراکز علمی

۲- ایجاد و تقویت فرهنگ علمی در سطوح عمومی، در سطح دستگاههای اجرایی و نهادهای سیاستگذار و نیز مدیران، سیاستگذاران و تصمیم گیران

۳- کمک به نوآوری و تولید علمی از طریق انتشار نشریات، مقالات علمی و نتایج تحقیقات در جهت گره‌گشایی از معضلات اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی و نیز بالابردن سهم کشور از دانش و فرهنگ جهانی (طی سالهای ۷۶ تا ۸۱ یا ۱۹۹۷ تا پایان سال ۲۰۰۲ یعنی طی ۵ سال

تقویت انسجام و هماهنگی در سطوح اجرایی، پشتیبانی و نظارتی است. در این وضعیت جدید می‌توان انتظار داشت که سرانجام ارتباط دانشگاه و صنعت، ارتباط دانشگاه با نیازها و ضرورت‌های جامعه و نقش واقعی دانشگاه در تحقق آرمان‌های ارزشی و انقلابی نظام فرصت بروز و ظهور بیابد. و اینکه نظام بتواند از پتانسیل عظیم علمی و پژوهشی دانشگاه‌های خود در تدوین و اجرای موفق برنامه‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور بسیار بیشتر از گذشته استفاده کند.

در هر صورت امروزه «توسعه علمی» به عنوان شرط بقای یک جامعه و یک کشور محسوب می‌شود، توسعه علمی یک ضرورت حیاتی است که از دید اعتقادی هم ضرورتی در حد یک فریضه دینی است (طلب العلم فریضه علی کل مسلم و مسلمة) و از نظر حقوقی نیز، توسعه علمی کشور دقیقاً مبتنی بر تصریح و تأکید اصول قانون اساسی است. امروزه برخورداری از تحصیلات عالی جزو حقوق اساسی هر شهروند، و توسعه علمی نیز از حقوق اساسی هر جامعه و کشوری است.

در اصل دوم قانون اساسی، این سند افتخار و میثاق ملی ما: «استفاده از علوم و فنون و تجارب پیشرفته بشری و تلاش در پیشبرد آنها»، یکی از سه راهبرد اصلی برای «تأمین قسط و عدل و استقلال سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، و همبستگی ملی» دانسته شده است.

همچنین در اصل سوم قانون اساسی:

در بند ۲- تسهیل و تعمیم (یعنی همگانی کردن) آموزش عالی در بند ۴- «تقویت روح بررسی و تشیع و ابتکار در تمام زمینه‌های علمی، فنی، فرهنگی و اسلامی از طریق تأسیس مراکز تحقیق و تشویق محققان» در بند ۱۳- «تأمین خودکفائی در علوم و فنون و صنعت و کشاورزی و امور نظامی» مورد تأکید واقع شده است.

براین اساس من امیدوارم که با عنایت ویژه رهبری معظم انقلاب، رئیس محترم جمهوری و مجلس محترم، اشکالات وارد شده به ساختار قانونی جدید وزارت «علوم، تحقیقات و فناوری» در شورای محترم نگهبان هر چه سریعتر برطرف شود و کشور ما، ایران عزیز و نسل جوان کشور بیش از این فرصت‌های محدود و سرنوشت‌ساز را برای پیشرفت و نیل به

چهارمین نشست انجمن‌های علمی کشور - دانشگاه تهران (۲۶/۱۰/۸۱)

گذشته تعداد مقاله‌های علمی انتشار یافته ایران در مجلات فهرست شده بین‌المللی ISI از ۷۱۳ مقاله به ۲۲۶۶ مقاله افزایش یافته است (۳۰۰ درصد رشد - بالاترین شیب)

۴- ایجاد و تقویت ارتباط میان حلقه‌های آموزش، پژوهش و فناوری، و پیوند مؤثر، نهادمند و پایدار دانشگاه و صنعت (ترکیب اعضای انجمن‌ها که از استادان، محققان، فناوران و مدیران تشکیل شده این زمینه را فراهم می‌نماید).

۵- کمک به گسترش و استمرار آموزشی از طریق مشارکت در ارائه دوره‌های آموزش عالی کوتاه مدت، آزاد و حرفه‌ای در جهت روزآمد کردن علمی و افزایش مهارت کاربران و ارتقای مدیریت و بهره‌وری

۶- کمک به استمرار حضور نخبگان علمی در عرصه‌های مختلف اجتماعی و مشارکت مؤثر در نظام تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری کشور (ترکیب اعضا: نخبگان علمی و مدیریتی و ...)

۷- گسترش ارتباط و همکاری با مجامع انجمن‌های علمی در سطح جهانی، جذب رهیافتهای جدید علمی و فنی است لذا همان‌طور که در آغاز سخن تأکید کردم، هدف مهم و راهبردی ما «تحقق توسعه علمی کشور» است که از جمله اصلی‌ترین اقدامات صورت گرفته در این زمینه، بررسی و مطالعه نظام‌های علمی، تحقیقاتی و فناوری در سطح ۱۹ کشور جهان بر اساس نتایج این طرح و چندین پروژه تحقیقاتی دیگر، پیش‌بینی ایجاد تحول در ساختار آموزش عالی ایران و تأسیس وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در ماده ۹۹ برنامه سوم توسعه و تدوین لایحه قانونی وظایف و اختیارات وزارت «علوم، تحقیقات و فناوری» است.

نکته کلیدی در این قانون، منزلت بخشی به دانشگاه و نهادهای علمی، انسجام در سیاست‌های علمی و تحقیقاتی و بازگشت آموزش عالی به خانواده دولت بعد از بیست و چند سال انتزاع و جدایی است و نیز

گزارش دومین سمینار هندسه و توپولوژی و تقدیر از عبدالحسین مصحفی پیش‌کسوت ریاضی کشور

توسعه همه جانبه علمی - اجتماعی - فرهنگی - اقتصادی و تکنولوژیک از دست ندهند. در هیچ مسلک و مرام و ایده و مکتبی توسعه علم و تکنولوژی نه سیاسی می‌شود و نه در مقابل ارزشها و مقدمات قرار می‌گیرد.

اما در قانون جدید وزارت «علوم، تحقیقات و فناوری» در بندهای ۱۰ و ۱۱ ماده ۲:

وظایف و سیاستهای وزارت در ارتباط با انجمنهای علمی در سه بخش مورد تصریح قرار گرفته است:

- ۱- قانونمند کردن انجمنها از طریق تصویب اساسنامه و اعطای مجوز
- ۲- حمایت و پشتیبانی و گسترش انجمنهای علمی کشور و جلسه مشارکت آنها در تحقق سیاستهای وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
- ۳- که سنجش نظارتی است و روشهای اعمال نظارت و ارزیابی فعالیت انجمنهای علمی را تشکیل می‌دهد.

مطمئناً جناب آقای دکتر منصوری معاون محترم پژوهشی وزارت به اقدامات انجام شده در ارتباط با هر کدام از بخشهای فوق خواهند پرداخت و لذا من از وارد شدن به جزئیات خودداری می‌کنم.

امیدوارم نقش چند بعدی و بی بدیل انجمنهای علمی هم در عرصه‌های آموزشی، هم در عرصه‌های پژوهشی و هم در عرصه‌های اجتماعی - اجرایی و مدیریتی، به رفع شکافها و ناهماهنگی‌هایی که باعث شده است نتوانیم از امکانات و منابع موجود کشورمان با حداکثر بهره‌وری استفاده کنیم منجر بشود.

مجدداً از همه شما تلاشگران عرصه‌های تفکر و تحقق و خودورزی تشکر و قدردانی می‌کنم. والسلام علیکم و رحمه‌الله.....

جمعی از شرکت‌کنندگان در دومین سمینار هندسه و توپولوژی

مطابق برنامه از پیش تعیین شده، دومین همایش هندسه و توپولوژی و کاربردها از ۱۴ تا ۱۶ بهمن ماه ۱۳۸۱ در دانشگاه صنعتی امیرکبیر برگزار شد.

در این همایش متخصصین هندسه و توپولوژی از دانشگاههای مختلف کشور و دانشجویان دکتری ریاضی به تبادل نظر پیرامون جدیدترین تحقیقات علمی و پژوهش پیرامون موضوعات هندسه و توپولوژی پرداختند. در این کنفرانس راههای ارتقای سطح علمی دانشگاههای کشور و افزایش سهم ایرانیان در توسعه علم ریاضیات و برنامه‌ریزی و به روز کردن دروس دانشجویان دوره دکتری هندسه بررسی شد.

یکی از موضوعات مهم مورد بحث در جلسه افتتاحیه این همایش بین‌المللی راههای پیشرفت سطح هندسه دانش‌آموزان و ایجاد علاقه بیشتر در آنان و همچنین بهبود شیوه‌های تدریس دبیران ریاضی مدارس کشور بود.

در این باره یکی از سخنرانان اظهار داشتند که با در نظر گرفتن استعداد بسیار بالای جوانان ایرانی، توجه اساسی به علم ریاضی و اختصاص بودجه پژوهشی لازم برای تحقیقات در ریاضیات، باعث افزایش سهم ایرانیان در تولید علم می‌شود. امیدوارم به یاری خداوند به مرحله‌ای از پیشرفت در این علم برسیم که جوانان ما خاطره دانشمندان برجسته ایرانی و ریاضی دانان نامی چون خوارزمی - کاشانی - بیرونی - ماهانی - خیام - نیریزی را که برای چند قرن ایران را به سرزمین فراگیری جدیدترین تحقیقات علمی در ریاضیات کرده بودند زنده کنند.

موضوع مهمی که باید مورد توجه مسئولین و دولتمردان قرار گیرد آن است که ارتقای ریاضیات کشور پیشرفت و توسعه علوم، مهندسی، پزشکی و کشاورزی را موجب خواهد شد. زیرا ریاضیات به‌عنوان یک علم بنیادین نقش بسیار قابل توجهی در رشد تحقیقات در همه رشته‌ها

دارد و رمز موفقیت کشورهای پیشرفته صنعتی و اقتصادی در توجه کافی به ریاضیات می‌باشد.

تعدادی از ریاضی‌دانان برجسته جهان از کشورهای اروپایی در این کنفرانس به ارائه سخنرانی پرداختند. به‌ویژه روی کاربردهای هندسه و توپولوژی در فیزیک و علوم و مهندسی بحث شد.

در این سمینار ۱۹۰ نفر شرکت داشتند که حدود ۵۰ نفر آنان اعضای هیأت علمی و بقیه دانشجویان دکتری و کارشناسی ارشد بودند.

۳۸ سخنرانی (بعداز ظهرها به صورت موازی) ارائه شد. دو استاد مدعو خارجی شرکت داشتند که هر استاد یک سخنرانی عمومی یک ساعته و یک سخنرانی اختصاصی نیم ساعته ارائه کردند. ۶ استاد داخلی به عنوان سخنران مدعو هر کدام یک سخنرانی یک ساعته ارائه کردند.

در جلسه افتتاحیه ریاست دانشکده ریاضی و علوم کامپیوتر دانشگاه صنعتی امیرکبیر و همچنین ریاست انجمن ریاضی سخنرانی داشتند.

در این سمینار میزگردی در مورد برنامه درسی هندسه در دانشگاهها در نظر گرفته شده بود که صاحب نظران نظرات خود را ارائه دادند. نظرات مختلفی ارائه شد که در مجموع آنچه متفق القول بود این بود که دو درس هندسه در برنامه‌های درسی وجود داشته باشد و در کنکور کارشناسی ارشد هم از این دو درس سؤال در نظر گرفته شود این دو درس هندسه در همه دانشگاهها با یک مواد درسی اجرا شود و دانشگاهها در مورد درس هندسه ۳ برحسب تخصص‌های موجود در دانشگاه برنامه‌ریزی نمایند.

از سمت راست: پروفیسور زغیب، مگردیچ تومانیان، مهدی بهزاد و مهدی دهقان

در برنامه اختتامیه نیز موضوع فوق مطرح و مخالفتی ابراز نشد و قرار شد که جناب آقای تومانیان در مورد مواد درسی این درس با دانشگاهها مکاتبه نمایند و نتیجه را به اطلاع انجمن ریاضی و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برسانند.

همچنین در جلسه اختتامیه موضوع دبیرخانه دائمی سمینار هندسه و توپولوژی در دانشگاه صنعتی امیرکبیر مطرح شد که مخالفتی ابراز نشد ولی پس از پایان مراسم دو نفر از اعضای هیأت علمی با آن مخالفت نمودند و موافقت یا مخالفت انجمن ریاضی را مطرح می‌کردند و آن را از وظایف انجمن ریاضی می‌دانستند، بنابراین شایسته است که انجمن ریاضی ایران نظر خود را اعلام فرمایند و در صورت موافقت نسبت به نحوه انتخاب اعضای هیأت علمی دبیرخانه نظرخواهی شود. در اختتامیه مطرح شد که اعضا مرکب باشند از یک نفر نماینده انجمن ریاضی و سه نفر از اعضای هیأت علمی دانشگاه با انتخاب اعضای هیأت علمی شرکت‌کننده در سمینار و رئیس دانشکده ریاضی و علوم کامپیوتر دانشگاه صنعتی امیرکبیر و یک یا دو نفر از اعضای هیأت علمی با تخصص هندسه یا توپولوژی از دانشکده فوق.

در جلسه اختتامیه هدایایی به اساتید مدعو خارجی تقدیم شد و همچنین دبیر سومین سمینار هندسه و توپولوژی از حضار برای شرکت در سومین سمینار دعوت به عمل آورد.

اسدالله رضوی

دبیر دومین سمینار هندسه و توپولوژی

مهدی دهقان

رئیس دانشکده ریاضی و علوم کامپیوتر دانشگاه صنعتی امیرکبیر

از سمت راست: مهدی بهزاد، عبدالحسین مصحفی، اسدالله رضوی و مهدی دهقان یکی از برنامه‌های این کنفرانس تقدیر از زحمات آقای عبدالحسین مصحفی پیشکسوت ریاضی کشور بود

ایشان بیش از ۵۰ سال از عمر خود را صرف تدریس ریاضیات و به‌ویژه هندسه در مدارس کشور نمود. تألیف چندین کتاب و آثار علمی با ارزش از دیگر تلاشهای این استاد گرامی می‌باشد. آقای مصحفی با کار مداوم در مجله و وزن یکان خدمات ارزنده‌ای را در راه پیشرفت ریاضی کشور انجام داد.

کنفرانس دویست سالگی آبل

سال ۲۰۰۲؛ دویستمین سالگرد تولد ریاضیدان نامی قرن ۱۹؛ هنریک آبل ۱۸۰۳-۱۸۲۹ بود. به همین مناسبت، انجمن ریاضی کشور نروژ با حمایت IMU اقدام به برگزاری کنفرانسی از سوم تا هشتم ژوئن ۲۰۰۲ در دانشگاه اسلو نمودند. کنفرانس شامل بخشهایی در زمینه تاریخ ریاضیات، هندسه جبری، آنالیز مختلط، معادلات دیفرانسیل و هندسه غیر جابجایی بود.

بیش از ۳۰۰ ریاضیدان از ۳۸ ملیت مختلف در کنفرانس شرکت داشتند. از کشور عزیزمان ایران نیز بجز نگارنده؛ آقایان دکتر: جواد اسدالهی از دانشگاه شهرکرد و آرش رستگار از دانشگاه صنعتی شریف در این کنفرانس حضور داشتند که هر سه نفر جزو ۱۵ ریاضیدانی بودند که از طرف IMU جهت شرکت در کنفرانس دعوت شده بودند.

مراسم افتتاحیه در روز ۳ ژوئن با سخنرانی ۴۵ دقیقه‌ای پادشاه نروژ آغاز شد. در ادامه ریاست دانشگاه اسلو و آقای فلیپ گریفیت (دبیر IMU) به ایراد سخنرانی پرداختند. در بین سخنرانیهایی نیز قطعاتی از موسیقی سنتی نروژ توسط دانشجویان اجرا شد. مراسم با سخنرانیهایی عمومی از ساعت ۱۴ تا ۱۷ نیز ادامه یافت. در سایر روزها نیز سخنرانیهایی عمومی و کلی صبحها برگزار می‌شد و بعد از ظهرها نیز سخنرانان مدعو به طور موازی به ارائه سخنرانیهایی ۴۵ دقیقه‌ای در زمینه‌های مختلف می‌پرداختند. برنامه‌های تفریحی همه روزه پس از ساعت ۱۹ برای شرکت‌کنندگان در نظر گرفته شده بود که بسیار مورد توجه قرار گرفت.

همچنین برای اطلاع‌رسانی هر چه بیشتر، یک روزنامه دو صفحه‌ای منتشر می‌شد که شامل برنامه سخنرانیهایی و تغییرات احتمالی آنها به همراه اطلاعاتی راجع به وضعیت هوا و برنامه‌های تفریحی آن روز بود.

در طول برگزاری کنفرانس نمایشگاهی از زندگی و کارهای ریاضی آبل در محل ارائه سخنرانیهایی برپا شده بود. یکی از جالبترین آثار این نمایشگاه نسخه خطی به نام Paris Treatise بود که از کارهای مهم آبل محسوب می‌شود و از کتابخانه‌ای در فلورانس به مناسبت کنفرانس آورده شده بود. ظاهراً از آنجا که آکادمی فرانسه دو روز پس از مرگ آبل نظر خود را در مورد آن اعلام کرده بود، آبل شخصاً موفق به چاپ مقاله نمی‌شود.

در این کنفرانس برای اولین بار اعلام شد که از سال ۲۰۰۳، هر ساله جایزه‌ای مشابه جایزه نوبل به نام «جایزه آبل» از طرف آکادمی علوم نروژ به یک ریاضیدان برجسته اعطا خواهد شد. ضمناً به مناسبت دویستمین سالگرد تولد آبل، کمیته برگزارکننده جایزه‌ای به یک ریاضیدان نروژی اهدا کرد.

زیبا اسلامی

پژوهشکده ریاضیات، پژوهشگاه دانشهای بنیادی

گزارش سالانه همایش ماهانه انجمن ریاضی

ایران

این گزارش از سویی مربوط به فعالیتهای سال ۱۳۸۱ و از سوی دیگر ناظر به پایان یافتن دوره سه ساله خدمتگزاری اینجانب و برخی از همکارانم در کمیته برگزاری همایش است.

۱- در سال ۸۱ هشت جلسه سخنرانی در دانشگاه تهران گروه ریاضی و آمار و علوم کامپیوتر برگزار گردید به شرح زیر:

مروری بر فرایندهای زیرجمعی، قضیه ارگودیک و چند کاربرد
محمدقاسم وحیدی اصل
۸۱/۰۱/۲۸

جبر سریهای توانی صوری
حبیب شریف
۸۱/۰۲/۲۵

مدولهای کسرهایی تعمیم یافته و کاربرد آنها در جبر جابه جایی و جبر
هومولوژی
حسین ذاکری
۸۱/۰۳/۲۹

تئوری میدان کوانتومی توپولوژیک
احمد شفیعی ده آباد
۸۱/۰۴/۲۶

تقریب در جبرهای لیمپشیتس مختلط و حقیقی
ظاهر قاسمی هنری
۸۱/۰۶/۲۷

*C-سیستم‌های دینامیکی و کاربردهای آن
اسدالله نیکنام
۸۱/۰۹/۲۷

حل عددی معادلات انتگرال
اسماعیل بابلیان
۸۱/۱۰/۲۵

گرافهای هندسی و چند کاربرد
مهرداد شهشهانی
۸۱/۱۱/۳۰

۲- جلد اول گزارش همایش ماهانه انجمن ریاضی ایران در ۱۰۰۰ نسخه در زمستان ۱۳۸۱ چاپ شد.
فهرست مطالب این جلد به شرح زیر است:

- مهدی بهزاد، مروری بر نظریه گرافها
- بهزاد جعفری روحانی، یک بررسی اجمالی از بعضی مباحث در آنالیز تابعی غیرخطی
- احمد حقانی، ناوردایی عدد پایه و خواص وابسته
- فریدون رضاخانلو، رابطه دنیای ماکروسکوپی با دنیای میکروسکوپی
- علیرضا مدقالبچی، آنالیز هارمونیک از کجا شروع شده است و به کجا

می‌رود؟

- حمید اسمعیلی و نظام‌الدین مهدوی امیری، حل دستگاه نامعادلات،

گروه‌های آینده

فراخوان پانزدهمین سمینار جبر ایران

۲۹-۲۸ تیرماه ۱۳۸۲، دانشگاه گیلان

تاریخ‌های ویژه:

آخرین مهلت ارسال مقالات: ۸۲/۰۲/۲۰

آخرین مهلت ارسال فرم ثبت نام: ۸۲/۰۲/۳۱

علاقه‌مندان به ارائه مقاله می‌بایست چکیده مقالات خود را حداکثر در ۱۰ سطر تایپ شده به زبان فارسی یا انگلیسی (با TeX -آرکی شرکت داده‌کاو یا LaTeX یا فارسی تک صنعتی شریف) آماده و به همراه مقاله کامل و دیسکت مربوطه (یا اصل فایل را از طریق پست الکترونیکی) ارسال نمایند.

مقالات پذیرفته شده در برنامه به صورت سخنرانیهای ۲۵ دقیقه‌ای منظور خواهد شد.

نشانی دبیرخانه سمینار:

رشت - خیابان نامجو - دانشکده علوم گروه ریاضی - صندوق

پستی ۱۹۱۴

تلفن و دورنگار: ۰۱۳۱-۳۲۳۳۵۰۹

E-Mail: algebra15@guilan.ac.ir

برنامه سمینار: سخنرانیهای مدعوین

سخنرانیهای تخصصی

اعضای کمیته علمی:

محمدرضا پورنکی - مسعود طوسی - سیامک یاسمی - حبیب‌الله انصاری - شهاب‌الدین ابراهیمی

اعضای کمیته اجرایی:

حبیب‌الله انصاری - اسماعیل انصاری - شهاب‌الدین ابراهیمی - اسدالله آسرای - هاشم صابری - آرمان عقیلی - حسین سهله - حسن تاجیک - قربان جعفری - یوسف حمیداوغلی - ناصر حمیدزاده

هزینه‌ها:

حق ثبت نام برای اعضای انجمن ریاضی ..... ۵۰۶۰۰۰ ریال
دانشجویان تحصیلات تکمیلی ..... ۲۵۶۰۰۰ ریال
سایرین ..... ۷۰۶۰۰۰ ریال
هزینه اقامت در هتل ..... ۱۸۰۶۰۰۰ ریال
هزینه غذای کامل ..... ۱۶۰۶۰۰۰ ریال
فقط ناهار ..... ۷۰۶۰۰۰ ریال
مجموعه مقالات سمینار ..... ۴۰۶۰۰۰ ریال

برنامه‌ریزی خطی و صحیح با رتبه سطری کامل بر اساس روش‌های
ABS

• بهمن مهری و محمد نیک‌سیرت، بررسی وجود جواب تناوبی برای معادلات غیرخطی درجه دوم و سوم

• محمد قاسم وحیدی اصل، مروری بر فرایندهای زیرجمعی، قضیه ارگودیک، و چند کاربرد

۳- انتشار جلد دوم مشتمل بر مقالات به زبان انگلیسی در دست تهیه است و امید می‌رود که قبل از پایان سال ۸۱ آماده چاپ و تحویل چاپخانه شود. این مجله بالغ بر ۱۱ مقاله را دربر دارد.

۴- از پیشرفتهای سال ۸۱ می‌توان به این نکته مهم اشاره کرد که عده‌ای از سخنرانان با تقبل زحمات فراوان پیش از جلسه سخنرانی دیسکت و مقاله خود را در اختیار دبیرخانه انجمن قرار دادند و دبیرخانه هم نسبت به توزیع مقاله بین حاضرین در جلسه همت گماشت. از سوی دیگر، اطلاع‌رسانی جلسات همایش که قبلاً فقط از طریق برگه‌های آگهی زرد و صورتی بود، تا اندازه‌ای از طریق اینترنت تکمیل گردید. این شیوه ارزنده باید پیگیری شود.

برای ادامه موفق فعالیتهای همایش ماهانه چشم به راه کمیته آینده هستیم و توفیق آنان را خواهیم.

صمیمانه از همکاران ارجمند، سخنرانان محترم، اعضای دبیرخانه انجمن و مدیریت دانشگاه میزبان سپاسگزارم.

ارسلان شادمان، اسفند ۱۳۸۱

رئیس کمیته همایش ماهانه انجمن ریاضی ایران

معرفی مراکز و زندگینامه‌ها

زندگینامه مرحوم استاد غلامرضا عسجدی

غلامرضا عسجدی ریاضی‌دان فرهیخته و معلم برجسته که قریب به هفتاد سال در امر تربیت جوانان و خدمت به علم و فرهنگ کشور کمر سعی و همت بست روز پنجشنبه (۵/۱۰/۸۱) دارفانی را وداع گفت. استاد عسجدی در سال ۱۲۹۲ در تبریز به دنیا آمد و تحصیلات ابتدایی و متوسطه را در این شهر گذراند. از همان دوران کودکی استعداد و ذوق و شوق او به علوم و خصوصاً ریاضیات آشکار شد.

وی ضمن آنکه از برادر بزرگترش، ادبیات فارسی و عرب را می‌آموخت. در دروسهای دیگر هم، به ویژه در ریاضیات، از راه مطالعه کتابها و مجله‌های جنبی و کمک آموزشی، اطلاعات و معلوماتی فراتر از برنامه‌ها و کتابهای درسی به دست می‌آورد. به طوری که پیوسته مورد تشویق و تحسین معلمین و مسؤولین تربیتی قرار می‌گرفت.

وی پس از گذراندن امتحان نهایی دوره متوسطه، در رشته ریاضی دانشسرای عالی ثبت نام کرد. در آن زمان، دانشسرای عالی موقعیتی ممتاز داشت و بیشتر زبندگان فارغ‌التحصیلان دوره متوسطه برای ادامه تحصیل آنجا را برمی‌گزیدند.

در دوران تحصیلات متوسطه و دانشگاهی دروس علوم را نزد معلمین و استادان فرانسوی و دروس ادبیات و فلسفه و روانشناسی تعلیم و تربیت را در محضر بزرگانی چون استاد جلال همائی، استاد بدیع‌الزمان فروزانفر، استاد ملک‌الشعراء بهار، استاد سید کاظم عصار، دکتر رضا زاده شفق، دکتر رعدی آذرخشی و مرحوم اسمعیل امیرخیزی، که از شخصیت‌های انقلاب مشروطه بود، فرا گرفت. وی همیشه با احترام و سپاس زحمات و خاطرات ایشان را نیکو می‌داشت.

غلامرضا عسجدی به سال ۱۳۱۷ با احراز رتبه یکم از دانشسرای عالی فارغ‌التحصیل شد و لیسانس ریاضی را به دست آورد و برای خدمت دبیری به استخدام رسمی وزارت فرهنگ درآمد. طی سالها در اردبیل، تبریز، همدان و سپس در تهران در دبیرستانهای شرف، البرز، دانشکده افسری نیروی زمینی، دانشگاه الزهرا و شهیدبهبشتی به تدریس ریاضیات پرداخت و همواره، یک صاحب نظر مطلع و صادق در آموزش ریاضیات بود. سالها بازرس عالی وزارتی و مأمور طرح

چنانچه شرکت‌کنندگان مایل باشند در هتل چهار ستاره اقامت کنند می‌توانند با دبیرخانه سمینار هماهنگ نمایند.

علاقتمندان به شرکت در سمینار می‌توانند حق ثبت نام و سایر هزینه‌ها را به حساب جاری ۹۰۷۸۴ بانک ملی ایران شعبه مرکزی رشت به نام درآمد‌های عمومی دانشگاه گیلان واریز و اصل فیش بانکی را همراه با فرم ثبت نام تکمیل شده تا مهلت مقرر به آدرس دبیرخانه سمینار ارسال نمایند.

با پوزش فراوان امکان اسکان همراهان در خوابگاه دانشگاه وجود ندارد ولی برای استفاده از هتل نهایت همکاری به عمل خواهد آمد.

فرم ثبت نام پانزدهمین سمینار جبر ایران

نام و نام خانوادگی:

مرد: زن:

مرتبه علمی با ذکر شاخه تخصصی:

عضو هیأت علمی دانشجوی دکترا

دانشجوی کارشناسی ارشد سایرین

نشانی و تلفن تماس:

پست الکترونیکی و فاکس:

عضو انجمن ریاضی ایران: هستم نیستم

مایل به ارائه مقاله: هستم نیستم

زبان ارائه مقاله: انگلیسی فارسی

عنوان مقاله:

نوع مقاله تحقیقی اصیل توصیفی

پدیدآورنده (گان):

سخن_____ران:

هزینه‌های پرداختی:

حق ثبت نام: هزینه ناهار

هزینه اقامت هزینه غذای کامل

هزینه گزارش سمینار

جمع مبلغ پرداختی:

گواهی اشتغال به تحصیل ضمیمه است:

به جاست در اینجا به یکی از سخنرانیهای وی که در مراسم بزرگداشت استاد ابوالقاسم قربانی در تالار شهید دهشور دانشکده علوم، دانشگاه تهران با عنوان «مرگ دانشمند» ایراد گردیده و تا اندازه‌ای معرف نظرات و اهداف اوست اشاره شود.

میان ابدیت و ازلیت فاصله‌ای هست که آنرا پل زندگی نامند هرکس از این پل بگذرد گویند فلان کس در گذشته است. ازلیت و ابدیت هر دو یک چیز و بر هم منطبق است و در این منظر لاجرم پل زندگی از لحاظ اندازه هیچ و ناچیز خواهد بود و بنابراین زندگی در مسیر زمان نقطه‌ای بیش نیست، زندگی کیفیت است و نه کمیت. مرگ یکی از طبیعی‌ترین پدیده‌هایی است که در جهان وجود دارد و حتی گاهی مفهوم مردن بر مفهوم حیات غلبه دارد و به قول مولیر «انسان فقط یک بار می‌میرد و آنهم برای مدتی است بس طولانی و بلند» و یا به قول هرمن هسه: «با مرگ قدر زندگی بیشتر دانسته می‌شود». در سوگ این یار در گذشته و در رثای این فرزانه عاشق چه می‌توان گفت:

از رفتن تودانی ما را چه ماند بر دل

از کاروان چه ماند جز آتشی به منزل

از من معلم خواسته‌اید تا به این مناسبت سخنی بگویم و راز دل بگشایم آنهم در هنگامی که

دیدم که ز یاران کهن کس نیست

جز یک دوسه تن خسته و افسرده

وان جمع پراکنده یکایک آه

یا غرق مرارت شده یا مرده

دیدم که قدم دارم و پویا نیست

تا بسپرد این راه درازم را

دیدم که زبان دارم و گویا نیست

تا شرح دهد رنج ملالم را

چگونه می‌توان بهتر از خود قربانی و بهتر از مشی و منس او و آنچه از خود به جای گذاشته است او را شرح داد. چگونه می‌توان از عاشق نور و معرفتی گفت که پروانه‌وار قربانی شمع رهروان غریب گذرهای ناهموار دانش و آگاهی بود و چه نیکو نامی داشت ابوالقاسم.

سخن گفتن از گذشته‌اش آشنایی و دوستی با او در مقایسه با آنچه که قربانیها برای آن زیستند و از خود گذشتگی‌های عاشقانه نمودند جزئی از کلی عمیقتر است. مروری بر آثار او و مرورهای عاشقانه او بر صفحات کتب ریاضی در کتابخانه‌های داخل و خارج حکایت نسلی از مردان مؤمن وطن‌پرستی است که متأسفانه در عصر حاضر جایگزینی‌های هم ارز و هم شأنی برایشان کمتر توان یافت و یا به زبانی گویاتر علاقمندان صحنه تلاش در علوم پایه بنا به مقتضیات تقاضا و عرضه و نیازهایی فنی و علمی کنونی بیشتر در زمینه‌هایی غیر از علوم پایه به مدارجی

سؤالهای ریاضی امتحانهای نهایی دبیرستان‌ها بود. برای این امتحانها مسأله‌هایی را که طرح می‌کرد ابتکاری و اندیشه برانگیز بودند و حل آنها مستلزم فهم عمیق مفاهیم ریاضی بود. او در کمیسیونهای تدوین برنامه‌های آموزش ریاضی مشارکت داشت و نزدیک به بیست سال در سازمان کتابهای درسی، تألیف و ویراستاری کتابهای درسی ریاضی را زیر نظر داشت.

آقای عسجدی از راه مطالعه کتابها و مجله‌هایی که آشنایان مقیم خارج از کشور برایش می‌فرستادند، همواره خود را در جریان آخرین تحولات علوم و به‌ویژه در زمینه ریاضیات نگه می‌داشت. بیش از پانزده جلد کتاب درسی یا کمک درسی در زمینه‌های ریاضیات و افزون بر آنها کتابهای زیر از او چاپ شده‌اند که مگر آخری آنها بقیه تألیفی‌اند:

کلیات اصول ریاضی نظریه نسبی آلبرت اینشتین، چاپ ۱۳۳۳

مبایندی منطق و ریاضی جدید، ۱۳۴۸

نقد و تحقیق درباره نسبیت همزمانی مأخوذ از نظریه نسبی اینشتین، ۱۳۵۴

ناسازگاری یک ناظر برای دو دستگاه ۱۳۵۴

نسبیت، نظریه عمومی و خصوصی. تألیف آلبرت اینشتین، ترجمه غلامرضا عسجدی، ۱۳۶۱.

افزون بر تألیفها و ترجمه‌ها، از آقای عسجدی ده‌ها مقاله هم در زمینه‌های مختلف علمی (در مجله ریاضی یکان و سایر مجلات علمی) به چاپ رسیده است.

وی در سال ۱۳۵۳ هنگام خدمت در سازمان کتابهای درسی بازنشسته شد و همچنان تا اوائل دهه شصت به خدمت خود در امر تألیف کتابهای ریاضی درسی ادامه داد.

آقای عسجدی پیشرفت علمی جامعه را به پرورش معلمان کارآمد و عاشق کار خود و موکول به تأمین آسایش و برخورداری از شأن و منزلت اجتماعی مناسب حالشان می‌دانست.

اعتقادات وی در موضوعات و مباحث اخلاقی و معنوی در محضر دایه دانشمندش آیت‌الله مجتهدی تبریزی پرورش و قوام یافت به‌طوریکه با بسیاری از متون قرآنی و عرفانی نزدیکی و انس خاص داشت.

استاد عسجدی شخصیتی صادق، صریح‌الهیجه با علائقی عمیق به ریشه‌ها و مبانی فرهنگی ایران و ایرانیان بود که در آموزش و پرورش چندین نسل از دانش‌آموختگان وطن نقش پر تلاش و ایثاری را ایفا نمود و عمر پر باری را بی توجه به ظواهر مادی و با شیفتگی عاشقانه به جوهر معنا و انسان‌دوستی نامقید سپری نمود.

درگذشت وی را، که از پیشکسوتان آموزش و پرورش کشور بود، به همه اهل علم، جامعه ریاضی کشور و دوستان ارزان مبانی فرهنگی وطن صمیمانه تسلیت می‌گوییم.

عبدالحسین مصحفی - محمدرضا عسجدی

ارجمند دست یافته‌اند و از این گروه آنان که در طلب بار پای خود را فراتر از مرزهای وطن گزارده‌اند بس موفقتر و سیرابتر از چشمه‌های زلال معرفت خوشه برگرفته‌اند.

انسان عاشق صادق است و صداقت و پاکی عین زیبایی است. لیکن زیباتر از آن توانایی وی در دیدن و درک زیبایی و ستایش آن است. روح قربانی را که بی گمان حاضر و ناظر بر این جمع است چه چیزی شاد می‌کرد پس اجازه دهید از شادیهای وی و از لذتهای زندگی معنوی وی بگوئیم.

به دهه‌های دور ۱۳۲۰ یا ۳۰ یا حتی ۴۰ که می‌نگریم نام او را در زمره یکی از معدود خادمین بی چون و چرای حرفه معلمي ریاضیات می‌یابیم. در اکثر کتابهای ریاضی دبیرستان و بعضاً دبستان نام وی و بار دیرینش استاد حسن صفاری نقش بسته است و اگر بپذیریم که چه جمعیتی از دانش آموختگان از چشمه تلاش و عشق وی به ریاضیات بهره‌ها گرفته‌اند دین نسل حاضر را به وی و معدود شخصیت‌هایی چون او در خواهیم یافت.

بودم آنروز من از طایفه دردکشان

که نه از تاک، نشان بود و نه از تاک نشان

قربانی، حاصل تلاش و تعالی فکری علمی نسلی از برگزیدگان و اندیشمندان کشور بود که در ارتباط با درک اهمیت روزافزون علوم دقیق و به سرعت در حال پیشرفت در غرب به اهمیت بازیابی جایگاه ایرانی در این عرصه پی بردند و خدمات غیرقابل انکاری را به علاقمندان و دانشجویان و دانش‌آموزان عرضه کردند. سخن در این است که آیا در نظام آموزشی کنونی تلاش برای تربیت جانشین‌هایی در خور و شایسته صورت می‌پذیرد؟ بی شک قدرت فائده‌کنونی دنیای غرب ریشه، نه در بی بند و باریهای فرهنگی و تمدن ماده‌گرای آنها، بلکه در احترام و بزرگداشت و حمایت بی دریغ از مجاهدین راه علم و خرد و آگاهی دارد و بنابراین می‌توان با یادی از ویل دورانت در تاریخ تمدن چنین گفت: «تمدن و فرهنگ چیزی نیست که به خودی خود به ارث رسیده باشد. تمدن پدیده‌ای است که بایستی توسط هنرسل آموخته و کسب شود و اگر این تشعشع برای دو سه نسل قطع گردد بنی آدم به همان انسان بدوی اولیه تبدیل خواهد شد.» «نسل استاد قربانی نه تنها نسل معلمان راستین و فرهنگ ساز است بلکه نسلی است که تشعشع علم و اخلاقش راهگشای نسل‌های تا به امروز بوده است و کتابهای ارزشمند وی نه تنها دانش دوستان را با علم روز ریاضی آشنا می‌کند بلکه کاوشهای وی در تاریخ ریاضیات اسلامی، در بیرونی نامه، در ابن سینا، در غیاث‌الدین جمشید کاشانی، در اعمال هندسی بوزجانی، در جبر و معادله خوارزمی بی مانند و مایه زنده نگاه داشتن و برافروختن شعله‌های غرور تواناییهای ذاتی ایرانیان در تمدن سازی است. بی شک اهمیت توجه به علم و آموزش آن در دوره‌های ابتدایی و متوسطه که پایه رشد استعدادها در دانشگاه و لاجرم موجب پیشرفت فنی و فرهنگی و به تبع آن خدشه

ناپذیری استقلال ملی در گذر حوادث ایام است، واضحتی از آن است که احتیاجی به توضیحات بدیهی داشته باشد، و بنابراین بزرگداشت واقعی استاد قربانی در بزرگداشت اجزای لحظات زندگی وی و احترام به عشق وی و عمل به آموزه‌های وی آن گونه‌ای که نیاز روز جوانان کشور است می‌باشد و بس:

در خانه اگر کس است یک حرف بس است

آنچه امروز مایه بقای ملت‌ها و فرهنگ‌هاست، توانایی علمی و فرهنگی و بی شک و تردید اقتصاد مبتنی بر آن پایه‌هاست و گر چه قواعد بازیهای بقا در میان نسل امروز نوع انسان با توجه به نیازها و آگاهیهای روز افزون تغییر نموده است، لیکن نقش بی چون و چرای خرد و اندیشه منبعث از ریاضیات و فیزیک به عنوان یکی از معدود ستونهای معتبر قدرت انسان در جلوگیری از زوال خویش، غیرقابل انکار است. در نیل به این مهم بایستی به توفیق سرمایه‌گذاریهای دراز مدت در ساخت انسانهای خردورز و آگاه که حافظ و نگاهبان ملک و ملت‌اند ایمان داشت. نتایج حال حاضر نشان می‌دهد که از یکصدسال پیش تاکنون در چنین سرمایه‌گذاریها جسارت و شهامت کافی و مستمر بی وقفه نداشته‌ایم. این نقیصه نه تنها در زمینه‌های علمی و فنی که در آن محتاج غرب پیشرو بوده‌ایم مشهود است بلکه حتی در زمینه علوم اجتماعی و فلسفه و ادبیات نیز که بومی کشورمان و متعلق به خودمان هستند به چشم می‌خورد.

آیا امروز، صرف نظر از مرام و مشرب فکری، برای بزرگانی چون علامه محمد قزوینی ملک الشعراء بهار، بدیع‌الزمان فروزانفر، دکتر محمد معین، استاد مجتبی مینوی، استاد صورتگر، استاد محیط طباطبائی، استاد عباس اقبال، استاد سعید نفیسی، استاد محمد جواد مشکور، استاد عباس زریاب خوئی، استاد ابراهیم پورداود، استاد همائی و تا همین اواخر استاد یحیی مهدوی و استاد عبدالحسین زرین‌کوب و بسیاری دیگر جانشینانی هم ارز تربیت شده است؟ این انتقال تمدنی که به خودی خود به ارث نمی‌رسد چگونه انجام‌پذیر خواهد بود؟ بعضی از بزرگان فوق در دوره‌های متوسطه نیز سابقه بی چون و چرابی در تربیت نسلها داشته‌اند.

می‌توان با نگاهی آموزنده دریافت که اکثر بزرگان علم و هنر بنا به سابقه و تاریخ تربیتی از خاندان علم و هنر و فرهنگ‌پرور برخاسته‌اند و یا به عبارتی زمینه‌های تربیت آنان علاوه بر جهشهای ژنتیکی، منبعث از فضای آموزش و پرورش مساعد برای رشد شکوفه‌های نبوغشان بوده است. اکنون شاهد آنیم که فرزندان موفق نسلهای فرهیخته گذشته ایران و فرهیختگان علمی نسل اول، از دیدگاهی غرورانگیز و در منظری همراه با تأسف، گوی تعالی علمی و فنی را در دانشگاهها و مؤسسات تحقیقاتی شناخته شده خارج، از رقبا خود ربوده‌اند. برای این نقصان بایستی فکری جدی و وطن دوستانه شود. ثروتهای واقعی کشور نه معادن و مخازن زیرزمینی بلکه این جوانان مستعد و توانا و هوشمند والاتر

از جواهرند که امروزها دست چین باغبانهای متبحر بیگانه‌ای هستند که در تراش و تالو بخشیدن به این استعدادهای فراتر از قیمت بر تواناییهایی نوین دست یافته‌اند.

برای کسانی چون من و در سن من که به تبع کهنوت، روزهای خوش را در گذشته‌های خوش توانایی فکری و جسمی خویش می‌بینند دور از میزان و انصاف خواهد بود که تلاشهای حاضر استادان و معلمان کنونی وطن را، به صرف مقایسه با گذشته و در ظرف معیارهای ملموستر گذشته، کوچک و حقیر بدانم. علیرغم همه مشکلات موجود، توفیق نسل جدید معلمان را در تربیت جوانانی که هم اکنون به علت وضعیت نامساعد امید به آینده حرفه‌ای و معیشتی راهی اطراف و اکناف جهان شده‌اند، نمی‌توان به هیچ وجه کوچک و حقیر شمرد، لیکن کار علم و تحقیق در جهان امروز نیازمند و شایسته برخورداری از حداقل امنیت برای آسایش فکری و برآورده شدن حداقل نیازهای حقه و اولیه انسانی است در غیر این صورت کلام:

سعیدیا حب وطن گرچه حدیثی است درست

لیک به سختی نتوان مرد که من اینجا زادم

برای بسیاری از جوانان مستعد و جویای نام پیامی روحبخش بوده و خواهد بود.

در این ارتباط در یکی از روزنامه‌های عصر دوشنبه (۳/۱۰/۸۰) از قول وزیر محترم آموزش و پرورش می‌خوانیم که ۸۰ درصد معلمان زیر خط فقر قرار دارند!!

منطق دنیای علم موفق امروز با زمانه ختّام و ابن سیناها، و به عبارتی درخشش تک ستاره‌های عاشق و خود جوش، فاصله نجومی و عظیمی گرفته است. امروز کارهای علمی و توفیقات معنوی و مادی ناشی از آن در قالب همکاری تعداد بیشماری از مغزهای متفکر و مستعد جمع‌آوری شده در گروه‌های کاری بزرگ در دانشگاه‌ها و مؤسسات معتبر علمی جهان انجام می‌گیرد. این مؤسسات بقا و ادامه فعالیتشان را مرهون ایمان و باور رهبران اقتصادی و سیاسی و مدیران علم باور و مدبری هستند که در عین حال احترام و تعهدی عمیق در به کارگیری نتایج کار دانشمندانشان دارند.

علم امروز و کاربرد آن را اصطلاح علم بزرگ (Big Science) نامیده‌اند. واضح است که دیگر علمهای کوچک و پراکنده و از سر ذوق افرادی عاشق ولی تنها را در این میدان و با معیارهای آن امید عرض اندامی در خور و حرکت برانگیز نیست.

از بیمه‌ها که بگذریم امیدهای بزرگی فراروی آینده کشورمان است. من به بقای با عزت ایران و ایرانی مسلمان ایمان دارم. از دل هر مسأله‌ای و معضلی اندیشه حل مشکلات زاده خواهد شد. افتخار آفرینی‌های هشت سال جنگ تحمیلی نمونه بارز آن است. در طی اعصار توفیق ایرانی در بقا و ادامه حیات خویش این مهم را بارها و بارها به اثبات

رسانیده است. جایگاه جغرافیایی و تاریخی - غنای فرهنگی و مهمتر از همه استعداد فکری و تواناییهای ذاتی جوان ایرانی بزرگتر و قادرتر از آن‌اند که کارشکنیهای سودجویانه و استثماری کشورهای دیگر را بتوان به عنوان تنها دلیل و توجیه مقبول برای عدم توفیقات قابل انتظار و در خور در صحنه‌های پر افت و خیز رقابتهای علمی و اقتصادی کشورها پذیرفت. اگر قادر به تشخیص ضعفهای خود نباشیم بالطبع قادر به تشخیص نقاط قوت و برتریهای رقیبمان نیز نخواهیم بود چه رسد به تشخیص و تمیز نقاط ضعفشان.

آنچه امروز سرنوشت و بقای ملت‌ها را رقم می‌زند دست‌آوردهای حاصله از کار ذهن دانا و توانا و تربیت شده است. راه تعالی و نجات از مشکلات دور از توانایی و دسترس نیست. کلید گشایش در حال توسعه بودن به توسعه یافتگی تحقیق اصیل و پرداختن به کارهای علمی ریشه‌ای و بنیادی با نگاهی هوشمندانه به تواناییهای کاربردی آن در توافق با روحیه ایرانی است. خرید و برپایی یک کارخانه گرچه تواناییهای کوتاه مدت کاربردی و اقتصادی را افزایش می‌دهد لیکن تداوم و پیوستگی و به روز نگاهداشتن آن صنعت محتاج و طالب تحقیقات در علوم پایه و مهندسی است و لاجرم عالم ریاضی و فیزیک و شیمی و بیولوژی می‌طلبند. شاید اگر به درجه بهره‌وری و توفیق سرمایه‌گذارهای گوناگون در یک‌صدسال اخیر کشورمان نظر افکنیم به درستی درمی‌یابیم که همین سرمایه‌گذارهای اندک در آموزش علوم و تربیت استادان و معلمان کارآمد یکی از پاکترین و کم ضررترین سرمایه‌گذارها بوده است. جوانان ما و به عبارتی محصولات این سرمایه‌گذارها در بازار جهانی خرید و فروش مهندس و پزشک و عالم از بهترین محصولات‌اند. در مورد کاستیها و مشکلات واقع شده نیز بایستی توجه داشت که کار علم را مدیر و مدیریت علمی بایست.

هیچ تعهد راستینی نمی‌تواند علاوه بر اخلاق تهی از دانش و تخصص باشد دانش و آگاهی گهواره تعهد و ایمان است. تو خود حدیث مفصل بخوان ازین مجمل.

با تشکر از برگزارکنندگان این مراسم که تبتشان در حقیقت نه تنها بزرگداشت عزیز دانشمند در گذشته‌ای است بلکه مهمتر از آن معطوف نمودن توجه مسؤولین، مدیران و دلسوزان به آینده کشور، به اهداف و کوششها و مجاهدتهای نسل استاد قربانیها در گذشته و حال است که انشاءالله آینده‌ای روشن و درخور را برای جوانان وطنمان به بار آورد. من تصور می‌کنم سخن دل مردی را بیان کردم که حتی سالها پس از دست دادن بینایی خویش نیز دست از علم و معلمی و تحقیق برنداشت که یاد او، نیت خیر او و عمل به اعتقادش برای همیشه زنده خواهد ماند همه او را دوست داشتیم و دوست داریم لیکن دوست داشته شدن شادکامی واقعی نیست بلکه شادکامی در دوست داشتن است و بنابراین با عمل خویش دوست بداریم آنچه او دوست داشت. انشاءالله

حدیث آرزومندی که در این نامه ثبت افتاد

همانا بی غلط باشد که حافظ داد تلقینم

آگهی استخدام

دانشکده علوم ریاضی
دانشگاه صنعتی شریف

دانشکده علوم ریاضی دانشگاه صنعتی شریف جهت تکمیل کادر هیأت علمی خود در رشته‌های ریاضیات محض، کاربردی، علوم کامپیوتر و آمار از افراد متخصص با درجه دکتری در رشته‌های نرم‌افزار، علوم کامپیوتر نظری (محاسبات علمی - هوش مصنوعی)، کلمه رشته‌های فعال ریاضیات کاربردی و آمار، همچنین در سایر گرایشهای ریاضیات دعوت به همکاری می‌نماید. مبنای استخدام، فعالیت تحقیقاتی، برجستگی تحصیلی و توانایی تدریس است. معمولاً اعضای هیأت علمی در هر نیمسال تحصیلی دو درس و در هر سال حداکثر ۳ یا ۴ درس تدریس می‌کنند و دارای پروژه تحقیقاتی که از طرف دانشگاه حمایت می‌شود هستند.

از متقاضیان محترم تقاضا می‌شود خلاصه‌ای از شرح علمی خود را به آدرس زیر ارسال یا e-mail نمایند. همچنین حداقل دو توصیه‌نامه علمی نیز باید از افراد آشنا به کار علمی داوطلب مستقیماً به این نشانی ارسال شود. پس از بررسی اولیه مدارک دیگری نیز ممکن است درخواست شود.

دکتر سیدعبدالله محمودیان
رئیس دانشکده علوم ریاضی
دانشگاه صنعتی شریف
صندوق پستی ۹۴۱۵-۱۱۳۶۵
تهران

emahmood@sharif.ac.ir

آدرس منزلگاه دانشکده علوم ریاضی
<http://mathsci.sharif.edu>

«آگهی»

گروه واژه‌گزینی تخصصی ریاضی که با همکاری فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی ایران و انجمن ریاضی ایران و زیر نظر فرهنگستان زبان و ادب فارسی هر دو هفته یکبار در محل فرهنگستان زبان و ادب فارسی جلسه دارد نیازمند توسعه است. از کسانی که عضو پیوسته انجمن هستند و به فعالیت در این زمینه علاقه دارند، به ویژه از همکاران مقیم تهران بزرگ یا شهرهای نزدیک تقاضا می‌شود هر چه زودتر اطلاعات زیر را در اختیار دبیرخانه انجمن قرار دهند تا مشخصات داوطلبان در اختیار کمیته مزبور قرار گیرد.

(ویژه گروه واژه‌گزینی تخصصی)

۱. نام و نام خانوادگی:
  ۲. آخرین مدرک تحصیلی، محل و سال اخذ آن:
  ۳. تلفن تماس:
  ۴. نشانی رایانامه: (e-mail)
  ۵. محل خدمت:
  ۶. زمینه‌های مورد علاقه:
- تاریخ: امضاء:

«اطلاعیه»

در نظر است مشخصات کلیه اعضای محترم حقیقی دوره اول مهرماه ۸۰ تا پایان شهریورماه ۸۱ و کسانی که تا پایان اسفندماه ۸۱ به عضویت انجمن درمی‌آیند در کتاب راهنمای اعضا و همچنین در منزلگاه انجمن (<http://www.ims.ir>) ذکر شود.

این مشخصات عبارت‌اند از: نام و نام خانوادگی، نوع عضویت، رشته تحصیلی، مرتبه علمی و محل خدمت (یا تحصیل). از کسانی که مایل نیستند مشخصاتشان در دو مرجع بالا بیاید تقاضا می‌شود تا پایان اسفندماه ۱۳۸۱ کتبا دبیرخانه انجمن را مطلع سازند.

«اطلاعیه»

بدین وسیله به اطلاع اعضای محترم حقیقی انجمن ریاضی ایران می‌رساند از مهرماه سال ۱۳۸۱ تاکنون بسته به نوع عضویت، علاوه بر کارت، شماره ۱ جلد ۲۸ بولتن، شماره پیاپی ۲۷ فرهنگ و اندیشه ریاضی، شماره‌های مسلسل ۹۲، ۹۳ و ۹۴ خبرنامه، گزارشهای ۸، ۹، ۱۰، ۱۱ و ۱۲، فرم انتخابات و گزیده‌ای از طرح کلان پیشبرد ریاضیات کشور خدمتتان ارسال شده است.

«اطلاعیه»

در نظر است پوسترها و فراخوانهای گردهماییهایی که انجمن ریاضی ایران از بدو تأسیس در برگزاریشان سهیم بوده است جمع‌آوری شوند. از میان پوستره‌های کنفرانسها و سمینارهای سالانه که در اولویت قرار دارند موارد زیر در دبیرخانه انجمن موجود نمی‌باشند. از حضورتان تقاضا داریم با استعانت از همکاران، به ویژه پیشکسوتان، نسخه‌ای سالم و حتی المقدور تا نخورده از پوسترها و فراخوانهای مورد نیاز را تهیه فرمایید و آنها را به نحو مقتضی به دبیرخانه انجمن بفرستید.

محل برگزاری	زمان برگزاری	کنفرانس‌ها و سمینارها
دانشگاه شیراز	۱۰-۱۲ فروردین ماه ۱۳۴۹	اولین کنفرانس ریاضی کشور
دانشگاه صنعتی شریف	۹-۱۲ فروردین ماه ۱۳۵۰	دومین کنفرانس ریاضی کشور
دانشگاه اهواز	۸-۱۱ فروردین ماه ۱۳۵۴	ششمین کنفرانس ریاضی کشور
دانشگاه اصفهان	۸-۱۱ فروردین ماه ۱۳۵۷	نهمین کنفرانس ریاضی کشور
دانشگاه تربیت معلم تهران	۸-۱۱ فروردین ماه ۱۳۵۸	دهمین کنفرانس ریاضی کشور
دانشگاه رازی	۱۸-۲۱ فروردین ماه ۱۳۷۱	بیست و سومین کنفرانس ریاضی کشور
دانشگاه مشهد	تابستان ۵۷	اولین سمینار آنالیز و کاربردهای آن
دانشگاه صنعتی شریف	۱۶-۱۷ بهمن ۶۴	دومین سمینار آنالیز و کاربردهای آن
دانشگاه شیراز	۲۸-۲۹ اردیبهشت ۶۷	سومین سمینار آنالیز و کاربردهای آن
دانشگاه تبریز	۱۸-۱۹ شهریور ۶۸	چهارمین سمینار آنالیز و کاربردهای آن
دانشگاه سیستان و بلوچستان (تربیت معلم زاهدان)	۱۶-۱۷ آبان ۷۰	ششمین سمینار آنالیز و کاربردهای آن
دانشگاه فردوسی مشهد	۱۷-۱۹ آبان ۷۴	هفتمین سمینار آنالیز و کاربردهای آن
دانشگاه صنعتی شریف	۱۵-۱۶ بهمن ۷۶	هشتمین سمینار آنالیز و کاربردهای آن
دانشگاه تربیت معلم تهران	۱۱-۱۲ شهریور ۷۷	نهمین سمینار آنالیز و کاربردهای آن
دانشگاه گیلان	۱۳-۱۴ بهمن ۸۰	دوازدهمین سمینار آنالیز و کاربردهای آن

راهنماییهای ارزنده همکاران محترم در تکمیل آرشیو انجمن را ارج می‌نهمیم و برایتان سلامتی و موفقیت آرزو داریم.

دبیرخانه انجمن ریاضی ایران

اخبار و نامه‌های رسیده

کمیته اجرایی جوایز مایل است که برنامه‌ها و تحقیقات در این زمینه توسط پست الکترونیکی arlique@math.jussieu.fi دریافت نماید.
آدرس:

Michele Artigue,
Chair of the ICM1 Awards Committee
IREM Universite Paris 7, Case 7018
2 Place Iussieu,
75251 Paris Cedex 05
France.

-----گردیچ تومانیان-----

اختصاص یک شماره مجله جبرخطی و کاربردهای آن به بزرگداشت حیدر رجوی

- بنابه خبر شماره ۱۲۱۶ انجمن بین‌المللی جبرخطی، مجله جبر خطی و کاربردهای آن شماره ژانویه ۲۰۰۵ را به افتخار هفتادمین سال تولد پروفیسور حیدر رجوی و سهم بزرگ وی در گسترش جبرخطی و نظریه عملگرها منتشر خواهد کرد.

تحقیقات اولیه آقای رجوی روی خود-جابجاگرهای عملگرها روی فضاهای هیلبرت بود. کارهای وی در قابلیت مثالی کردن همزمان نیم گروههای ماتریسی اساس تحقیقات متخصصان ممتاز جبر در این زمینه بوده است. تحقیقات دیگر ایشان روی تقلیل پذیری گردآیه‌ای از عملگرها، زیرفضاهای پایا، حاصلضرب عملگرها، قابلیت مثالی شدن همزمان و چند زمینه دیگر است. «تعداد آثار تحقیقی وی با افزایش سن ایشان و نزدیک شدن به ۷۰، افزایش یافته است.»

وب سایت تشکلهای علمی دانشجویی دانشگاهها

- به همت کارشناسان و کارکنان اداره کل دانشجویان داخل وزارت متبوع وب سایت تشکلهای علمی دانشجویی دانشگاهها و مراکز آموزش عالی به آدرس www.iransss.com راه اندازی شده است.

اکرم قدیمی

دبیر کمیسیون انجمنهای علمی ایران

دانشگاه فردوسی مشهد

- آقای دکتر سعید کیوانفر در بهمن ماه ۱۳۸۱ از مرتبه استادیاری به مرتبه دانشیاری ارتقا یافتند.

محمد صال مصاحیان

نماینده انجمن ریاضی ایران

مرکز تحصیلات تکمیلی در علوم پایه زنجان

- تأسیس دوره دکتری ریاضی:

بخش ریاضی مرکز تحصیلات تکمیلی در علوم پایه زنجان از مهر سال ۱۳۸۲ اقدام به پذیرش دانشجو برای اولین دوره دکتری ریاضی در این مرکز خواهد کرد.

- تأسیس دوره کارشناسی ارشد فناوری اطلاعات

مرکز تحصیلات تکمیلی در علوم پایه زنجان از مهر سال ۱۳۸۲ در رشته فناوری اطلاعات برای دوره کارشناسی ارشد اقدام به پذیرش دانشجو خواهد کرد.

- دکتر میرعباس جلالی از تاریخ ۸۱/۱۱/۰۵ برای فرصت مطالعاتی در دانشگاه ایالتی فلوریدا به سر می‌برد. تحقیقات دکتر جلالی در زمینه سیستمهای دینامیکی و مکانیک سماوی است.

امیر رهنمای برقی

نماینده انجمن ریاضی ایران

جوایز تصویبی از سوی شورای اجرایی ICM1

شورای اجرایی ICM1 دو جایزه به شرح زیر تصویب کرده است.

۱- جایزه Hans Freudenthal، برای بهترین برنامه آموزش

ریاضی در ده سال گذشته

۲- جایزه Felix klein برای بهترین دست آورد تحقیقات

در آموزش ریاضی کمیته‌ای جهت بررسی، انتخاب و اهدای این دو جایزه تشکیل شده است، نتایج بررسیها در اواخر سال ۲۰۰۳ میلادی اعلام خواهد شد و اهدای جوایز در جلسه افتتاحیه دهمین کنفرانس ICM1 در شهر کپنهاگ انجام خواهد شد.

آیین نامه اعطای جایزه دکتر منوچهر وصال

(تولّد ۱۳۹۰)

مقدمه

در سال ۱۳۷۸ هجری شمسی رئیس انجمن ریاضی ایران، پس از مذاکره با تنی چند از ارادتمندان استاد پیشکسوت آنالیز ریاضی و اطمینان از حمایت آنان، به شورای اجرایی انجمن پیشنهاد کرد جهت تجلیل از مقام علمی و به پاس خدمات ارزنده جناب آقای دکتر منوچهر وصال در اشاعه آنالیز ریاضی در ایران به صورت ادواری و نهادینه اعطای جایزه‌ای به نام استاد مدنظر قرار گیرد. بدین منظور شورا اعطای جایزه و لوح تقدیر به مقاله برتر ارائه شده در سمینارهای سالانه آنالیز ریاضی را در نظر گرفت و کمیته‌های علمی این سمینارها را برای انتخاب مقالات برتر مناسب دانست. پیرو این تصمیم، خانواده وصال و جمعی از شاگردان سابق استاد که در دانشگاه‌های داخل و خارج کشور اشتغال دارند به صورت ربالی و ارزی مقدمات اعطای جایزه را فراهم نمودند. بدین ترتیب نخستین جایزه نهادینه انجمن شکل گرفت و سه جایزه به شرح مذکور در جدول زیر اعطا شد. سرانجام شورای اجرایی انجمن زمان را برای قانونمند کردن جایزه وصال مناسب دانست و این آیین نامه را تدوین کرد.

شماره	تاریخ اعطا	نام برندگان جایزه	محل اعطا
۱	۷۹/۰۶/۰۶	علیرضا مدقالچی	دانشگاه تهران
۲	۸۰/۰۶/۰۵	حسین محبی و حبیب مظاهری	دانشگاه مازندران
۳	۸۱/۰۶/۰۸	شیرین حجازیان	دانشگاه فردوسی مشهد

ماده ۱: هدف

به منظور تجلیل از خدمات ارزنده استاد فرزانه جناب آقای دکتر منوچهر وصال و تقدیر از صاحبان مقالات برتری که در سمینارهای سالانه آنالیز ریاضی ارائه می‌شوند، انجمن ریاضی ایران جایزه‌ای با عنوان جایزه دکتر منوچهر وصال اعطا می‌کند.

ماده ۲: هیأت امنای جایزه

هیأت امنای جایزه مرکب از خزانه دار انجمن و چهارتن از صاحب نظران آنالیز ریاضی کشور است که به صورت افتخاری برای یک دوره سه ساله، پس از مشورت با اعضای دوره قبل، توسط شورای اجرایی انجمن انتخاب می‌شوند.

ضمناً او به همراه پیتر روزنتال تا کنون دو کتاب ارزشمند به نامهای Simultaneous, Subspaces Invariant, Triangularization منتشر نموده است و هم اکنون استاد بازنشسته دانشگاه دلهوزی کانادا است.

امید می‌رود که این شماره ویژه مجله بتواند وسعت و تأثیر تحقیقات دکتر رجوی را آنچنان که در شأن ایشان است، منعکس نماید. در این راستا علاقمندان می‌توانند مقالات خود را برای داوری مستعارف مجله تا ۳۱ ژوئیه ۲۰۰۳ برای یکی از افراد زیر ارسال نمایند.

Rajendra Bhatia, rbh@isid.ac.in

Matjaz Omladic, matjaz.Omladic@mf.uni-lj.si

Peter Rosenthal, rosent@math.toronto.edu

Peter Semrl, Peter.semrl@mf.uni-lj.si

محمد وصال مصلحیان

نماینده انجمن ریاضی ایران در دانشگاه فردوسی مشهد

تبصره ۱:

از آقای مهندس علی وصال یا نماینده خانواده وصال برای شرکت در جلسات هیأت، ارائه نظر و حمایت از فعالیتهای، دعوت به عمل می‌آید.

تبصره ۲:

نخستین دوره کار هیأت از اول فروردین ماه سال ۱۳۸۲ آغاز می‌شود و تجدید انتخاب اعضای منتخب هیأت حداکثر برای دو دوره متوالی مجاز است.

تبصره ۳:

هیأت در نخستین نشست دوره مربوط به خود، که به دعوت رئیس انجمن تشکیل می‌شود، یکی از اعضا را به عنوان رئیس انتخاب می‌کند. اداره جلسات، ثبت و نگهداری صورت‌جلسات و سایر اوراق لازم و همچنین انجام مکاتبات مربوط برعهده رئیس هیأت است.

ماده ۳: وظایف هیأت امنای جایزه

۱.۳ تلاش برای تأمین هزینه‌ها و تقویت منابع مالی، از طریق ارتباط با اشخاص حقیقی و حقوقی و ترغیب آنان جهت کمک به تداوم اعطای جایزه و تعالی آن.

۲.۳ قبول یا رد هدایا.

۳.۳ تعیین نوع، میزان، زمان و نحوه اعطای جایزه.

۴.۳ کمک به شورای اجرایی در برگزاری مرتب و پر بار سمینارها.

۵.۳ تدوین و تصویب فرمها، معیارها، امتیازبندیها و دستورالعملهای لازم جهت ارسال، به دبیران کمیته‌های علمی سمینارها.

۶.۳ بررسی پیشنهادهای کمیته‌های علمی سمینارها جهت انتخاب نهایی آثار برجسته.

۷.۳ ارائه گزارش نهایی و برآورد هزینه‌های لازم به شورای اجرایی جهت تأیید و صدور دستور پرداخت طبق ماده ۵.

۸.۳ هماهنگی با شورای اجرایی جهت برگزاری شایسته مراسم اعطای جایزه.

۹.۳ انجام هر اقدام لازم دیگر با توجه به مفاد اساسنامه انجمن و این آیین‌نامه.

ماده ۴: روش انتخاب آثار برجسته

کمیته علمی سمینار آنالیز ریاضی که در آن نمایندگان انجمن هم عضویت دارند با استفاده از فرمها، معیارها، امتیازبندیها و دستورالعملهای موضوع بند ۵.۳ بهترین آثار ارائه شده را برمی‌گزینند. دبیر کمیته علمی موظف است صورت‌جلسه مربوط را که به تأیید اعضای کمیته علمی رسیده باشد حداکثر شش ماه پس از برگزاری سمینار به رئیس هیأت امنای جایزه و نسخه‌ای از آن را به رئیس انجمن بفرستند.

ماده ۵: پرداخت هزینه‌ها

۱.۵ دو حساب ویژه بلند مدت شماره ۱۰۱۳۶۳۹ و کوتاه مدت شماره ۳۰۱۶۸۹/۲ نزد بانک ملت شعبه بهجت‌آباد با کد ۶۳۱۹۸ به نام انجمن ریاضی ایران افتتاح شده‌اند که به جایزه دکتر منوچهر وصال اختصاص دارند. برداشت از این حسابها تنها بر اساس مفاد این آیین‌نامه مجاز است. مجموع میالغی که به منظور اعطای هر جایزه هزینه می‌شود نباید از $\frac{1}{3}$ سود حساب بلندمدت مزبور، در فاصله زمانی مربوط، تجاوز کند.

۲.۵ رئیس هیأت امنای جایزه گزارش مکتوب کار هیأت را که نتیجه نهایی انتخاب اثر برتر و ریز کلیه هزینه‌ها را در بردارد جهت طرح در شورای اجرایی به انجمن می‌فرستد. شورا پس از بررسی گزارش، اجازه تهیه لوح، خرید جایزه و برداشت هزینه‌ها را از حسابهای ویژه جایزه صادر می‌کند.

تبصره ۴:

در ترازنامه مالی که در هر سال به مجمع عمومی انجمن ارائه می‌شود، دخل و خرج و موجودی این دو حساب، با ذکر نام جایزه، به تفکیک ذکر خواهند شد.

ماده ۶: تعیین آیین‌نامه

هرگونه تغییر در مفاد این آیین‌نامه، با پیشنهاد هیأت امنای جایزه و تصویب شورای اجرایی انجمن انجام می‌شود و متن آن در خبرنامه انجمن درج می‌گردد.

این آیین‌نامه درشش ماده و چهار تبصره در نشست مورخ ۸/۱۱/۱۴ شورای اجرایی انجمن ریاضی ایران تصویب شد.

خلاصه مصوبات شورای اجرایی

بیست و ششمین و بیست و هفتمین و بیست و هشتمین نشست شورای اجرایی انجمن ریاضی ایران دوره اول مهرماه ۷۹ - پایان شهریور ماه ۸۲ در روزهای ۸۱/۰۹/۲۱، ۸۱/۱۰/۱۹ و ۸۱/۱۱/۱۴ با حضور اعضای محترم شورای اجرایی انجمن ریاضی ایران تشکیل شد.

اهم گزارشها و تصمیمات این سه نشست عبارت اند از:

- شورا ضمن سپاس از همکاران محترم در دانشگاه شهید چمران اهواز و دانشگاه یزد با برگزاری سی و پنجمین و سی و ششمین کنفرانس ریاضی کشور، به ترتیب در این دو دانشگاه موافقت کرد و با توجه به وضع هوای این دو استان بهمن ماه ۱۳۸۳ و بهمن ماه ۱۳۸۴ را زمان مناسبی برای برگزاری آنها تشخیص داد.

- نامه شماره ۲۱۰ مورخ ۸۱/۸/۲۷ جناب آقای دکتر شهاب‌الدین ابراهیمی مدیر محترم گروه ریاضی دانشگاه گیلان در مورد برگزاری پانزدهمین سمینار جبر در روزهای ۲۸ و ۲۹ تیر ماه سال ۱۳۸۲ مطرح شد و انتخاب آقای دکتر حبیب‌الله انصاری به عنوان دبیر این سمینار به اطلاع شورا رسید. شورا آقایان دکتر: محمدرضا پورنکی (مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضیات)، مسعود طوسی (دانشگاه شهید بهشتی) و سیامک یاسمی (دانشگاه تهران) را به عنوان نمایندگان انجمن در کمیته علمی این سمینار برگزید.

- در پاسخ به نامه شماره ۱۰۵/ک مورخ ۸۱/۸/۲۱ جناب آقای سید علی میرحسینی دبیر محترم سی و چهارمین کنفرانس ریاضی کشور شورا دعوت از پروفیسور میشل والداسمیت رئیس انجمن ریاضی فرانسه را جهت شرکت موثر در این کنفرانس توصیه کرد. شرکت شاهکار و یا نامدار مصاحب در جلسه اعطای جایزه دکتر غلامحسین مصاحب و ایراد سخنرانی را مفید دانست و نیز پیشنهاد کرد در صورتی که اعضای محترم کمیته علمی این کنفرانس صلاح بدانند و مقامات محترم دانشگاه صنعتی شاهرود نیز موافقت فرمایند از یکی دو نفر از مقامات علمی اتحادیه جهانی ریاضیات جهت شرکت در این کنفرانس دعوت به عمل آید.

- جناب آقای دکتر علیرضا مدقالجی اتمام کار تدوین تاریخچه مجلات ریاضی ایران را به اطلاع اعضا رساندند و اظهار داشتند با صرف مبلغی که مسلماً از ۵۰۰/۰۰۰ ریال تجاوز نمی‌کند می‌توان متن آماده چاپ را در اختیار مرکز نشر دانشگاهی قرار داد. شورا ضمن تشکر، انتشار هر چه بهتر و سریعتر این اثر را خواستار شد.

- آقای دکتر شادمان مژده دادند وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، با چاپ متن فارسی گزارش همایشهای ماهانه توسط انجمن موافقت کرده است و این مهم در آینده‌ای نه چندان دور عملی خواهد شد. در مورد چاپ متن انگلیسی گزارش همایشهای ماهانه شورا موافقت اصولی خود را ابراز کرد ولی تعیین تعداد و نحوه چاپ و توزیع آن را به بعد موکول نمود.

- آقای دکتر شادمان اظهار امیدواری کردند قبل از رفتن به مرخصی مطالعاتی بتوانند ترجمه کتاب «انفجار در ریاضیات» را پس از ویرایش تک‌تک مقاله‌ها و ویرایش کل کتاب توسط فردی چون آقای دکتر حسین معصومی همدانی جهت چاپ و انتشار آماده کنند. شورا ضمن سپاسگزاری از آقای دکتر شادمان تقاضا کرد حتی‌الامکان در قالب مصوبات قبلی شورا این کار را انجام دهند و حق‌الزحمه مترجمان و ویراستاران پس از تأیید و درخواست نامبرده توسط خزانه‌دار انجمن پرداخت شود.

- آقای دکتر مهدوی امیری پیشنهاد کردند حتی‌الامکان ناشر ترجمه کتاب «انفجار در ریاضیات» نیز انجمن ریاضی ایران باشد. ایشان اطلاع دادند دهم دیماه سال ۱۳۸۱ جهت استفاده از فرصت مطالعاتی به کشور کانادا خواهند رفت و قبل از عزیمت نظر هیأت تحریریه نشریه فرهنگ و اندیشه ریاضی را در مورد سردبیر آینده اعلام خواهند کرد. شورا برای ایشان سلامتی و موفقیت آرزو کرد.

- آقای دکتر ایرانمنش به مناسبت هفته پژوهش از نشست معاون محترم پژوهشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در دانشگاه تربیت مدرس گزارش دادند و تشکیل هسته علم‌سنجی در حوزه معاونت پژوهشی را به عرض رساندند و گفتند نوبت ریاضی‌سنجی است و ملاک، مقالات چاپ شده در ISI است. قرار شد رئیس انجمن در ملاقات خود با آقای دکتر منصوری نگرانی اعضا را به اطلاع برسانند و شرکت فعال انجمن در این امر مهم را خواستار شوند.

- جهت اعزام تیم مستقل به مسابقات ریاضی دانشجویی کشور، شورا مؤسسه‌ای را مستقل دانست که رئیس آن مستقیماً توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری منصوب شود.

- درخواست فرهنگستان زبان و ادب فارسی در مورد لزوم گسترش گروه واژه‌گزینی مطرح شد. شورا موافقت کرد از طریق گزارش از اعضای پیوسته انجمن استمداد شود و آقایان دکتر: ایرانمنش، بهزاد و مدقالجی از بین داوطلبان فهرست نهایی را در اختیار فرهنگستان مزبور قرار دهند.

- با تقاضای مرکز تحصیلات تکمیلی در علوم پایه زنجان جهت

معرفی نشریات

خبرنامه، کتب و نشریات رسیده به دفتر انجمن را معرفی می‌کند.

کتب و نشریات

• آنالیز حقیقی

مخصوص دانشجویان سال آخر کارشناسی و کارشناسی ارشد، گرایشهای

مختلف ریاضی

تألیف: هادی شریعتی

ناشر: مؤلف

نوبت چاپ: چاپ اول، سال ۱۳۷۹

تیراژ: ۲۰۰۰ جلد

تعداد صفحات: ۲۳۰ صفحه

قیمت: ۱۵۰۰ تومان

• معادلات دیفرانسیل غیرخطی و دستگانههای پویا

تألیف: Ferdinand Verhulst

ترجمه: هادی شریعتی

ناشر: مترجم

نوبت چاپ: چاپ اول، سال ۱۳۷۹

تیراژ: ۲۰۰۰ جلد

تعداد صفحات: ۲۴۶ صفحه

قیمت: ۱۶۰۰ تومان

• ریاضی عمومی ۳

مخصوص دانشجویان رشته‌های فنی مهندسی و علوم

تألیف: هادی شریعتی

ناشر: انتشارات فنی حسینیان

نوبت چاپ: چاپ اول، سال ۱۳۷۱

تیراژ: ۳۰۰۰ نسخه

تعداد صفحات: ۲۹۵ صفحه

قیمت: ۵۰۰ تومان

• اخبار

صاحب امتیاز: پژوهشگاه دانشهای بنیادی

مدیر مسؤول: غلامرضا خسروشاهی

شماره ۲، سال نهم

پاییز ۱۳۸۱، شماره پیاپی ۲۶

• علوم پایه

صاحب امتیاز: دانشگاه الزهرا (س)

مدیر مسؤول: شایسته سپهر

سردبیر: یحیی فرهنگی

جلد ۱۴ شماره ۱ سال ۱۳۸۰

برگزاری ششمین سمینار معادلات دیفرانسیل و سیستمهای
دینامیکی در پاییز ۱۳۸۳ موافقت شد.

- شورا با پرداخت معادل ریالی حق عضویت انجمن در اتحادیه
جهانی ریاضیات برای سالهای ۲۰۰۳، ۲۰۰۴ و ۲۰۰۵
موافقت کرد و قرار شد با کمیسیون یونسکو در ایران تماس گرفته
شود.

- رئیس انجمن اعلام کردند راهنمای جهانی ریاضیدانان-۲۰۰۲
به دبیرخانه ارسال شده و در آن نام ۱۷۴ ایرانی موجود است.

- موافقت شد جهت چاپ و انتشار تاریخچه مجلات ریاضی
ایران با مرکز نشر دانشگاهی تماس گرفته شود و در مورد جزئیات
آقایان دکتر: بهزاد و مدقالچی تصمیم مقتضی اتخاذ کنند.

- رئیس انجمن از دیدار خود با معاون محترم پژوهشی وزارت
علوم، تحقیقات و فناوری گزارش دادند و گفتند جناب آقای
دکتر رضا منصور می‌ایلند فردی که به ریاضی‌سنجی وارد
باشد به عنوان نماینده انجمن ریاضی ایران به عضویت هسته
علم‌سنجی درآید. پس از بحث مفصل شورا پیشنهاد کرد
تحت نظارت سردبیر محترم بولتن موضوعهایی نظیر:

- تاریخچه تشکیل ISI

- شرایط عضویت مجلات در ISI

- فهرست مجلات ریاضی عضو ISI

- فهرست مجلات معتبر ریاضی که عضو ISI نیستند
همراه با ذکر دلایل

- فهرست مجلات نه چندان معتبر ریاضی که عضو ISI
هستند همراه با ذکر دلایل

تدوین و در فرصت مناسب به شورا تحویل شود و نیز با رفع
کاستیهای احتمالی، هر چه زودتر بولتن انجمن ریاضی ایران
به عضویت ISI درآید.

- مقرر شد به خاطر پایان یافتن دوره جاری شورای اجرایی در اول
مهرماه سال ۸۲، رئیس انجمن در بعدازظهر روز اول برگزاری
سی و چهارمین کنفرانس ریاضی کشور سخنرانی یک ساعته
تحت عنوان «راه پیش‌رو» ایراد کنند و ترتیبی دهند که چکیده
این سخنرانی در جلسه افتتاحیه این کنفرانس بین حضار توزیع
شود. خانم دکتر توتونیان پذیرفتند این پیشنهاد را به اطلاع
اعضای محترم کمیته علمی کنفرانس برسانند.

کمیته ملی ریاضیات ایالات متحده

دانشساری استاد ریاضیات دانشگاه کالیفرنیا در ایروین و رئیس کمیته ملی ریاضیات ایالات متحده در مطلبی که در شماره ژانویه ۲۰۰۳ در مجله نویسندگان انجمن ریاضی آمریکا به چاپ رسانده، تأسیس کمیته ملی ریاضیات ایالات متحده را اعلام کرده است. طبق اعلام ساری، این کمیته یک شورای تحقیقات ملی است که اعضای آن توسط آکادمی علوم تعیین می‌شوند. کمیته مسؤلیت برقراری ارتباط بین جامعه ریاضی ایالات متحده و اتحادیه بین‌المللی ریاضی را دارد و نمایندگان این کشور را در مجامع عمومی اتحادیه که هر چهار سال یک بار در حوالی کنگره بین‌المللی ریاضیدانان تشکیل می‌شود انتخاب و قطعنامه‌هایی را برای طرح در این مجامع پیشنهاد می‌کند. همگام با اتحادیه بین‌المللی ریاضی، کمیته ملی ریاضیات ایالات متحده اعلام کرده است که علاقمند به پیشرفت جهانی ریاضیات به ویژه در کشورهای در حال رشد می‌باشد.

برای انجام تحقیقات ریاضی باید از آخرین مطالب به دست آمده آگاه بود. متأسفانه در بیشتر کشورهای در حال رشد منابع مالی مناسبی برای گسترش و تجهیز کتابخانه‌ها و یا دسترسی الکترونیکی به دستاوردهای جدید وجود ندارد. با تشخیص این واقعیت، کمیته ملی ریاضیات ایالات متحده وارد مذاکراتی با انجمنهای ریاضی و ناشران کتابهای ریاضی در ایالات متحده و سایر کشورها شده و موفق گردید در قطعنامه مجمع عمومی اتحادیه بین‌المللی ریاضی که در اگوست ۲۰۰۲ در شانگهای برگزار شد ماده‌ای را بگنجانند که طبق آن، ناشران تشویق می‌شوند که تمام مقالات منتشر شده را حداکثر پس از ۵ سال آزادانه در اختیار همه قرار دهند. البته ۵ سال به نظر زیاد می‌آید و تلاش کمیته و اتحادیه بر آن است که مقالات هر چه سریعتر به صورت رایگان در دسترس همگان قرار گیرد.

کمیته مطمئن است که اگر این نوع کمکها به سمت کشورهای در حال توسعه هدایت شود، ریاضیدانان ایالت متحده نیز در نهایت بهره خواهند برد.

در مجمع عمومی شانگهای قطعنامه دیگری نیز به تصویب رسید که تأکید بر جهانی بودن ریاضیات و بی‌اهمیتی مرزهای سیاسی برای آن، دارد.

طبق گفته دان ساری، اخیراً عده‌ای ریاضیدانان را تشویق می‌کنند تا برخی از کشورها را به خاطر برخی سیاستهای حکومتی آنها تحریم کنند. مشابه این رفتار پس از جنگ جهانی اول اتفاق افتاد و نزدیک بود اتحادیه بین‌المللی ریاضی از بین برود و به هر حال باعث کندی رشد ریاضیات در آن مرحله زمانی شد.

● گزارش همایش ماهانه انجمن ریاضی ایران (جلد اول)

به کوشش: ارسلان شادمان

جلد اول، زمستان ۱۳۸۱

● رشد آموزش ریاضی

صاحب امتیاز: وزارت آموزش پرورش، سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی

آموزشی، دفتر انتشارات کمک آموزشی

مدیر مسؤل: علیرضا حاجیانزاده

شماره ۶۸، سال نوزدهم، سال ۱۳۸۱

یادداشت سردبیر، بزرگداشت استاد پرویز شهریاری، صنعت کنکور در

ایران، موانع واضطرابها، اثباتهای فراموش نشدنی، روایت معلمان، بازیهای

منصفانه و نقش آنها در، وینر و حرکت براونی، گزارش و خبر

● خبرنامه

صاحب امتیاز: اتحادیه انجمنهای علمی و آموزشی معلمان ریاضی ایران

مدیر مسؤل: دبیر اتحادیه

سردبیر و مدیر داخلی: علیرضا عین‌اللهی

شماره ۳، پاییز ۸۱

● پیام علوم پایه

صاحب امتیاز: جهاد دانشگاهی - پژوهشکده علوم پایه کاربردی

مدیر مسؤل: مجتبی مقبل‌الحسین

شماره ۱۴ و ۱۵، سال دوم دی و بهمن ۱۳۸۱

● همراه با ریاضی

صاحب امتیاز و مدیر مسؤل: سیدمحمدحسن حسینی

شماره ۱، سال دوم - فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۱

● نجوای ریاضی

صاحب امتیاز: انجمن معلمان ریاضی گیلان

مدیر مسؤل: مهری چهره‌آراء

شماره ۲، بهار ۱۳۸۱

● برای فردا

خبرنامه مرکز آموزشی دبیرستان علامه حلی تهران

مدیر مسؤل: محمدمهدی جعفری

سردبیر: رضا گلشن‌مهرجردی

شماره ۲۳، ۲۴ و ۲۵، سال دوم - مهر، آبان و آذر ۱۳۸۱

● دانش و مردم

صاحب امتیاز و مدیر مسؤل: محمدرضا طاهریان

سردبیر: پرویز شهریاری

شماره ۸ و ۹، سال سوم - دی و بهمن ۱۳۸۱

پروفسور Ronald Schwaenzl از دانشگاه Osnabruck آلمان در پاسخ گفت:

«در مورد سؤالات ۱ و ۲ باید ابراز داشت که ما مقالات در مجلات چاپی را جدیتر از مقالات در مجلات الکترونیکی تلقی نمی‌کنیم. در هر دو مورد، کیفیت براساس چگونگی داوری مقاله و اعتبار اعضای هیأت تحریریه سنجیده می‌شود و در مورد سؤال ۳ باید گفت که قضاوت در ارتقا، براساس داوری علمی صورت می‌گیرد و من تا کنون ندیده‌ام که مقاله‌ای صرفاً به خاطر الکترونیکی بودن مدنظر قرار نگرفته باشد، چرا که داوران محتوای یک مقاله را مورد قضاوت قرار می‌دهند و به چاپی بودن یا الکترونیکی بودن آن کاری ندارند.

من انتظار دارم یک انتقال از شکل سنتی چاپی به شکل نوین الکترونیکی در حوزه انتشارات صورت پذیرد، و در حال حاضر چاپی، چاپی - الکترونیکی و یا الکترونیکی بودن یک مجله را بیشتر به ملاحظات تجاری وابسته می‌دانم. ضمن آنکه ملاحظه می‌شود مجلاتی که فقط به صورت الکترونیکی منتشر می‌شوند، مجلات جدید و بدون سابقه طولانی هستند. از طرف دیگر مجلات الکترونیکی دارای مدت انتظار کمی بوده و به سرعت توزیع می‌شوند و بنابراین شانس بیشتری دارند که در مدتی کوتاه جای خود را بازکنند و اعتبار یابند. یک مثال برای این مورد، مجله «هندسه و توپولوژی» (Geometry and Topology) است.

پروفسور Jane Kister که دبیر ارشد (MR) Mathematical Reviews است، نظر MR را در مورد سؤالات فوق به صورت زیر بیان داشت:

«MR هیچ تمایزی بین مجلات چاپی (کاغذی) و الکترونیکی (رقمی) قائل نیست و استاندارد متفاوتی را در ارزش‌گذاری آنها به کار نمی‌برد. کیفیت یک مجله مستقل از شیوه چاپ و انتشار آن است. گرچه برای مجلات الکترونیکی معنای «چاپ» خیلی روشن نیست ولی وقتی روی سایت یک مؤسسه رسمی ظاهر می‌شوند، چاپ شده تلقی می‌گردند.»

پروفسور Alf Van der Poorten از دانشگاه Macquarie استرالیا در پاسخ به سؤالات مطروحه نشانی اینترنتی <http://www.ro.mq.edu.au/OPUS/guidelines/2.htm>

با پیشنهاد کمیته ملی ریاضیات ایالات متحده در این راستا بیانیه‌ای در مجمع عمومی شانگهای منتشر شد: «با وجود تنشهای فراوان در جهان امروزی و نگرانیهای امنیتی و جانی برای ریاضیدانان، باید تبادل ریاضیدانان و تبادل انتشارات با سرعت بیشتری ادامه یابد. اتحادیه بین‌المللی ریاضی مخالفت خود را با هرگونه محدودیت که از طرف حکومتها، سازمانها و یا اشخاص برای توسعه ارتباطات ریاضیدانان اعمال می‌شود، اعلام می‌کند. ریاضیدانان مسؤول اعمال و سیاستهای حکومتهای کشورهای خود نیستند و نباید هیچ مضیقه‌ای را از این بابت تحمل کنند.»

در راستای همین قطعنامه، نگرانی فزاینده‌ای در بین بیشتر ریاضیدانان امریکایی به وجود آمده است که با مسائل ایجاد شده برای صدور ویزا برای ریاضیدانان برخی کشورها و همچنین مشکلات و موانع موجود برای داشتن دانشجویان یا همکاران از کشورهای دیگر برای ریاضیدانان امریکایی ضربه‌ای اساسی به ریاضیات امریکا وارد خواهد شد. این مسأله مهمترین مسأله پیش روی کمیته ملی ریاضیات ایالات متحده است.

ترجمه با تلخیص: رشید زارع‌نهندي

منبع: Notices of AMS, Vol.50, No.1, Jan.2003

مجلات الکترونیکی (قسمت دوم)

اهمیت و ضرورت پرداختن به مجله‌ها و کتب الکترونیکی و تاریخچه آنها در خبرنامه انجمن ریاضی ایران، شماره ۳، پاییز ۸۱ مورد بحث قرار گرفت. در آنجا گفتیم که در ایران، هزینه سنگین انتشارات، طولانی بودن انتظار چاپ، نامنظم بودن دوره‌های چاپ، محدودیت صفحات و مجلدات مجله‌ها، تخصصی شدن فزاینده افراد و عدم نیاز به اطلاعات متفوق، معضلات تشکیل جلسات هیأت تحریریه و ... ما را به سوی چاپ مجلات و کتب الکترونیکی هدایت می‌کند.

در راستای آن بحث سؤالات ذیل از تعدادی از سخنرانان مدعو بخش انتشارات الکترونیکی کنفرانس بین‌المللی ریاضیدانان که در سال ۲۰۰۲ در چین برگزار گردید و نیز بعضی از مسؤولین ارشد انجمن ریاضی آمریکا پرسیده شد:

- ۱- آیا شما در شرایط مساوی، تفاوتی بین مجلات الکترونیکی و مجلات چاپی قائل هستید؟
- ۲- آیا استانداردهای ارزش‌دهی یک مقاله در مجلات الکترونیکی و چاپی متفاوت است؟
- ۳- آیا مقالات در مجلات الکترونیکی برای ارتقای یک عضو هیأت علمی پذیرفته می‌شوند؟

را معرفی نموده و پیغام نگارنده را به

IMU Committee on Electronic Information and Communication

ارسال داشت. نتیجه کار وی این بود که پروفیسور John Ewing نیز که از مدیران ارشد انجمن ریاضی آمریکا است، برای پاسخ دادن به سوالات همت گمارد.

وی نوشت:

«برای انجمن ریاضی آمریکا، این که یک مجله الکترونیکی است یا نه، در تعیین اعتبار علمی آن بی تأثیر است. خود انجمن ریاضی آمریکا دو مجله که فقط به صورت الکترونیکی چاپ می‌شود، منتشر می‌کند که یکی در هندسه هم‌دیس (Conformal geometry) و دیگری در نظریه نمایش (Representation theory) است.»

اعتبار علمی یک مجله به وسیله کیفیت مقالات آن که خود متأثر از سیاستهای هیأت تحریریه مجله است، تعیین می‌شود نه شکل ارائه آن. ضمناً Zentralblatt Math نیز چنین اعتقادی دارد.

امروزه، اکثر مقالاتی که در ریاضیات ظاهر می‌شوند به هر دو صورت چاپی و الکترونیکی است (در حقیقت، در سال ۲۰۰۱ بیش از دوسوم مقالات نقد شده در MR، در هر دو قالب چاپی و الکترونیکی بودند).

اینکه اکثر مقالات هنوز به صورت چاپی منتشر می‌شوند، فقط به موضوعات عملی مربوط است مانند عدم دسترسی به اینترنت، مناسب بودن صورت چاپی برای بعضی از خوانندگان، و نگرانی در مورد بایگانی کردن. و اکنون، همچون در استرالیا، گرایش به مجلات الکترونیکی در اکثر مؤسسات عالی آمریکا دیده می‌شود.»

محمد صالح مصباحیان

نماینده انجمن در دانشگاه فردوسی مشهد

حامیان و اعضای حقوقی انجمن ریاضی ایران

مؤسسات و نهادهای زیر با کمکها و پشتیبانیهای خود از فعالیتهای انجمن ریاضی ایران حمایت کرده‌اند. شورای اجرایی انجمن ریاضی ایران از این حمایت‌های ارزشمند صمیمانه سپاسگزار است.

• نهاد ریاست محترم جمهوری

کمک نهاد ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران به انجمن در دو سال ۱۳۸۰ و ۱۳۸۱ بسیار مؤثر بوده است.

• کمیسیون انجمنهای علمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

این کمیسیون هر ساله مبلغی را به عنوان کمک بلاعوض به هر کدام از انجمنهای علمی تحت پوشش خود تخصیص می‌دهد.

• شهرداری منطقه ۶ تهران

شهرداری منطقه ۶ تهران ساختمان واقع در پارک بهجت آباد تهران را به دبیرخانه انجمن تخصیص و نام آن پارک را به بوستان ریاضیات تغییر داده است.

• شورای پژوهشهای علمی کشور

این شورا در حمایت از فعالیتهای علمی و پژوهشی کشور هر سال مبلغی به انجمن ریاضی ایران اهدا می‌کند. امسال نیز این کمک پرداخت شده است.

• دانشگاه امام حسین (ع)

به پیشنهاد رئیس انجمن و پی‌گیری اعضای محترم گروه ریاضی دانشگاه امام حسین و موافقت رئیس محترم آن دانشگاه، انتشارات دانشگاه امام حسین انجام مراحل لیتوگرافی و چاپ خبرنامه انجمن را با تقبل کلیه هزینه‌ها بجز هزینه‌های مربوط به کاغذ مصرفی بر عهده گرفته است.

اعضای حقوقی

دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و مراکز فرهنگی، آموزشی و پژوهشی زیر در دوره مهرماه ۱۳۸۰ تا مهرماه ۱۳۸۱، دوره مهرماه ۱۳۸۱ تا مهرماه ۱۳۸۲ با پرداخت حق عضویت حقوقی، از انجمن ریاضی ایران حمایت کرده‌اند. از رؤسا، مسؤولان و نمایندگان انجمن در این مؤسسات قدردانی می‌شود.

دوره مهرماه ۱۳۸۱ تا مهرماه ۱۳۸۰	دوره مهرماه ۱۳۸۱ تا مهرماه ۱۳۸۲
دانشگاه آزاد اسلامی واحد اراک - دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب دفتر سمینارهای علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی دانشگاه آزاد اسلامی واحد خرم‌آباد - دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان دانشگاه آزاد اسلامی واحد شیراز - دانشگاه آزاد اسلامی واحد مبارکه دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد - دانشگاه پیام‌نور (سازمان مرکزی) دانشگاه اصفهان (دانشکده ریاضی و کامپیوتر خوانسار) دانشگاه تبریز - دانشگاه تربیت مدرس دانشگاه تربیت معلم تهران - دانشگاه تربیت معلم سبزوار دانشگاه رازی - دانشگاه زنجان - دانشگاه شاهد دانشگاه شهید باهنر کرمان - دانشگاه صنعتی اصفهان دانشگاه صنعتی امیرکبیر - دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی دانشگاه فردوسی مشهد - دانشگاه قم - دانشگاه کاشان دانشگاه هرمزگان - دانشگاه یزد - مؤسسه آموزش عالی شیخ بهایی	دانشکده ریاضی و کامپیوتر خوانسار - دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان دانشگاه آزاد اسلامی واحد زاهدان - دانشگاه آزاد اسلامی واحد شبستر دانشگاه آزاد اسلامی واحد شیراز - دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمانشاه دانشگاه آزاد اسلامی واحد مبارکه - دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرند دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد - دانشگاه آزاد اسلامی واحد نور دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان - دانشگاه ارومیه - دانشگاه الزهرا دانشگاه پیام‌نور مرکز مشهد - دانشگاه تربیت مدرس دانشگاه تربیت معلم آذربایجان - دانشگاه تربیت معلم تهران - دانشگاه تهران دانشگاه رازی - دانشگاه زنجان - دانشگاه شهید بهشتی دانشگاه صنعتی اصفهان - دانشگاه صنعتی امیرکبیر دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی - دانشگاه صنعتی شاهرود دانشگاه صنعتی شریف - دانشگاه فردوسی مشهد - دانشگاه قم - دانشگاه یزد مؤسسه آموزش عالی شیخ بهایی - مرکز تحصیلات تکمیلی در علوم پایه زنجان مرکز تحقیقات علوم پایه ایران دانشگاه تبریز

تقویم کنفرانسها و سمینارهای انجمن

ریاضی ایران

- بیست و هفتمین مسابقات ریاضی دانشجویی کشور
۲۴-۲۶ اردیبهشت ماه ۱۳۸۲، دانشگاه بوعلی سینا همدان
- پانزدهمین سمینار جبر ایران
۲۸ - ۲۹ تیرماه ۱۳۸۲، دانشگاه گیلان
- سی و چهارمین کنفرانس ریاضی کشور
۸ - ۱۱ شهریورماه ۱۳۸۲، دانشگاه صنعتی شاهرود
- چهاردهمین سمینار آنالیز ایران
۱۳۸۲، دانشگاه علم و صنعت ایران
- شانزدهمین سمینار جبر ایران
۱۳۸۳، دانشگاه شیراز
- پانزدهمین سمینار آنالیز ریاضی
۱۳۸۳، دانشگاه سیستان و بلوچستان
- سومین سمینار هندسه و توپولوژی
۱۳۸۳، دانشگاه تربیت معلم آذربایجان
- ششمین سمینار معادلات دیفرانسیل و سیستمهای دینامیکی
پاییز ۱۳۸۳، مرکز تحصیلات تکمیلی در علوم پایه زنجان
- سی و پنجمین کنفرانس ریاضی کشور
بهمن ماه ۱۳۸۳، دانشگاه شهید چمران اهواز
- هفدهمین سمینار جبر
۱۳۸۴، دانشگاه سیستان و بلوچستان
- سی و ششمین کنفرانس ریاضی کشور
بهمن ۱۳۸۴، دانشگاه یزد
- سی و هفتمین کنفرانس ریاضی کشور
۱۳۸۵، دانشگاه تربیت معلم آذربایجان
- چهارمین سمینار هندسه و توپولوژی
۱۳۸۵، دانشگاه ارومیه